

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

01 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС ЗВУКОРЕЖИСУРА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Звукорежисура»
Статус дисципліни	Обов'язкова

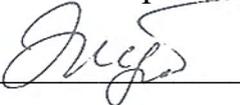
Київ – 2025 р.

Робоча програма освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «Звукорежисура»

Розробник: **Овсянніков Вячеслав Георгійович** - кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва естради

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. Опис освітнього компоненту для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 19	Рік підготовки: 1, 2, 3, 4	
Загальна кількість годин – 570		
Кількість модулів – 8	Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 семестр – 2 год., 2 – 8 семестри – 3 год., Дипломна 1 год.	Індивідуальні:	
	372	110
Форма підсумкового контролю: Іспит 3,6,8; Диференційований залік 1,2,4,5,7 Дипломна робота Атестаційний комплексний іспит	Самостійна робота:	
	198	460

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту: засвоєння теоретичних та практичних знань в області звукорежисури, знань сучасних тенденцій в ракурсі звукотехнічного обладнання, вмінням його використовувати у організації та проведенні концертних заходів та набуття студентами творчих, організаційних навичок, що сприяють комплексному формуванню загальних, професійних компетенцій з концертної та студійної звукорежисури.

Предмет освітнього компоненту - звукотехнічна апаратура і обладнання в концертній діяльності, як комплекс теоретико-практичних знань, що використовуються звукорежисером у творчій діяльності й формуванні ним мистецького продукту, твору мистецтва тощо (у концертному звукозаписі або звуковому оформленні концертної діяльності).

Завдання дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти комплексу науково методичних знань і практичних прийомів роботи зі звукопідсилювальною технікою, засобами запису та відтворення звуку; професійна підготовка бакалавра в галузі звукорежисури музично-виховних шкільних заходів, оволодіння специфікою роботи із звукопідсилювальною апаратурою, вміннями обрати необхідну конфігурацію техніки, навички роботи студії звукозапису, формування готовності до роботи із звуковою технікою під час музично-театральних заходів; ознайомлення із сучасними вітчизняними і зарубіжними технологіями та використання технічних засобів в освітньому процесі; вивчення елементів музичної мови та способів їх апаратної обробки; набуття навичок та досвіду

роботи з технічними засобами, їх добору та комплектації у відповідності до музичного жанру та форм нотного викладу; виховання музичного смаку, активної позиції в оцінці явищ мистецтва, аналітичних навичок у співставленні традиційного виконання музичних творів та їх технічного відтворення сучасною апаратурою.

Після опанування освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- особливості слухового сприйняття;
- принципи монтажу звуку;
- головні засоби звукової виразності;
- знання технологічних і творчих особливостей роботи звукорежисера;
- знання історії та теорії звукорежисури і специфіки формування концертних заходів;
- знання технічних характеристик, сценічних засобів виразності, стильових форм у контексті популярної музичної культури;
- знання у плануванні та створенні звукової партитури заходу та специфіки технічного плану концерту;
- знання видів, типів звукового обладнання;
- знання професійної термінології звукорежисури;
- предмет дисципліни, його структуру, категоріальний апарат.

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосовувати інноваційні підходи;
- здатність генерувати ідеї (креативність);
- формувати звуковий баланс;
- планомірно підключати елементи звукового обладнання;
- користуватися мішерними пультами та акустичними системами;
- аналізувати принципи застосування та методи управління сучасного звукового обладнання.

3. Передумови для вивчення освітнього компоненту

Передумовами вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 22 Основи електроакустики

ОК 23 Концертна та театральна звукорежисура

ОК 24 Музично-творча діяльність (за видами)

ОК 29 Режисура естради

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура» вивчення освітнього компонента «Спеціальний клас звукорежисура» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції / звукорежисерського мистецтва .	ПРН 14
Вміти на професійному рівні здійснювати проведення концертів, театральних заходів та шоу-програм, в реальному часі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	ПРН 18
Застосовувати технічні навички в практичній звукорежисерській діяльності.	ПРН 19

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування освітнього компонента «Спеціальний клас звукорежисура»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1

Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції / звукорежисерського мистецтва .	ПРН 14
Вміти на професійному рівні здійснювати проведення концертів, театральних заходів та шоу-програм, в реальному часі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	ПРН 18
Застосовувати технічні навички в практичній звукорежисерській діяльності.	ПРН 19

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність і автономія АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.				ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
Загальні компетентності (ЗК)						
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19

ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн1, Зн2		К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 7, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18,

						ПРН 19
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 7, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 7, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19

	відпочинку та ведення здорового способу життя.					
Спеціальні компетентності (СК)						
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 7, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 18, ПРН 19
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
СК 13	Здатність використовувати міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
СК 14	Здатність демонструвати комунікацій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18
СК 15	Здатність здійснювати редакторську/ менеджерську/лекторську/	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6 ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18,

	аранжувальну/ звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.					ПРН 19
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18
СК19	Здатність оцінювати критерії звуку, суб'єктивні та об'єктивні характеристики.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19
СК20	Здатність вирішувати технологічні завдання в процесі роботи зі звуковим обладнанням.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 18, ПРН 19

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання освітнього компоненту є: 3

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Модуль включає бали за поточну роботу на заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний (семестровий) контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Атестаційний комплексний іспит освітньої програми «Звукорежисура» здійснюється атестаційною (кваліфікаційною) комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти освітньо-професійних програм «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура».

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- експрес-опитування;
- фронтальне опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе, дайджест
- оцінювання самостійної роботи.

На *модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти* виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання (тестування) та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Форми підсумкового контролю знань здобувачів освіти:

Диференційований залік – VI, VII, VIII семестри

Підсумкова атестація здобувачів освіти

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- навички та уміння з практичних питань;
- опрацювання навчального матеріалу з дисципліни, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння змістового модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем.

До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(аудиторна та самостійна робота)**

МОДУЛЬ 1					
Змістовий модуль 1 Т1, Т2, Т3, Т4	СР	Змістовий модуль 2 Т5, Т6, Т7,Т8	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 2					
Змістовий модуль 3 Т9,Т10,Т11,Т12,Т13	СР	Змістовий модуль 4 Т14,Т15,Т16,Т17,Т18	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 3					
Змістовий модуль 5 Т19,Т20,Т21	СР	Змістовий модуль 6 Т22, Т23	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

МОДУЛЬ 4					
Змістовий модуль 7 Т24	СР	Змістовий модуль 8 Т25, Т26	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 5					
Змістовий модуль 9 Т27, Т28	СР	Змістовий модуль 10 Т29, Т30, Т31	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 6					
Змістовий модуль11 Т32, Т33	СР	Змістовий модуль12 Т34, Т35	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

МОДУЛЬ 7					
Змістовий модуль13 Т36, Т37, Т38	СР	Змістовий модуль14 Т39, Т40	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 8					
Змістовий модуль15 Т41	СР	Змістовий модуль16 Т42, Т43	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5	1	5
Есе	2	10	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10	2	10
Тестування			1	5	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20		
Екзамен					1	30
	17	100	17	100	15	100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5	1	5
Есе	2	10	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10	2	10
Тестування			1	5	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20		
Екзамен					1	30
	17	100	17	100	15	100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 7		МОДУЛЬ 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5
Есе	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10
Тестування			1	5
Самостійна робота	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20		
Екзамен			1	30
	17	100	15	100

Система бальних оцінок за темами вивчення змістового модулю оцінюється за шкалою *від 1 до 5 балів*. Кількість балів за роботу за практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- аргументовано висловлюють свої думки під час виступів та дискусій;
- тестування
- повнота відповідей доповідачів на поставлені запитання викладача.

Оцінювання поточної діяльності (оцінювання теоретичних знань, практичних навичок та умінь)

бали	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Критерії оцінювання тестового завдання:

«відмінно» – здобувач вищої освіти вирішив 81-100 % із запропонованого набору тестових завдань;

«добре» – здобувач вищої освіти вирішив 61-80% із запропонованого набору тестових завдань;

«задовільно» – здобувач вищої освіти вирішив 41-60% із запропонованого набору тестових завдань;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти вирішив 20-40% із запропонованого набору тестових завдань.

Виконання тестових завдань *не зараховується* якщо здобувач вищої освіти відповів менше 20% тестових завдань. Здобувач освіти потребує опрацювання тем поточного контролю та може бути допущеним для повторного складання тестів.

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу розвитку діяльності звукорежисури, відомих звукорежисерів та аудіо продюсерів та аналізу їх діяльності, питань мистецтвознавства, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками, намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію,

	але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувачу вищої освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачем навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання контролю самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувачів освіти
- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконаленням та самореалізації

– опанування здобувачами елементів методики наукових досліджень
Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувачів освіти з освітнього компоненту.

Здобувач вищої освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- демонстрація практичних вмінь за темами робочої програми.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти на високому рівні виконав завдання самостійної роботи. Демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї, готовність до постійного саморозвитку та самовдосконаленню. Проявляє креативність, здатність до системного мислення, уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Виявляє компетентність у виконанні практичного завдання.
4	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виконав завдання самостійної роботи. Демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї, готовність до постійного саморозвитку та самовдосконаленню. На недостатньому рівні проявляє креативність, здатність до системного мислення, уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Виконує практичне завдання з незначними помилками.
3	Здобувач вищої освіти на середньому рівні виконав завдання самостійної роботи. Недостатньо демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї. Допускає суттєві помилки системного мислення. Демонструє уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Не може проявити креативність. Практичні завдання виконує не в повному обсязі.
2	Здобувач вищої освіти на низькому рівні виконав завдання самостійної роботи. Не може виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї. Допускає суттєві помилки системного мислення. Не може проявити креативність. Практичні завдання виконує не в повному обсязі.
1	Оцінюється робота здобувача освіти, який не виконує повний обсяг завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти не здатний відповісти на навідні питання, оперує неточним формулюванням, практичними навичками володіє на недостатньому рівні.

Оцінювання дайджесту, есе:

Оцінюється актуальність, сучасність тематики дайджесту. Визначається новизна,

тобто що нового, раніше невідомого, укладачі привнесли у досліджувану тему.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження
4	Робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
3	Робота не повна, є суттєві неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
2	Робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків
1	Короткий поверхневий виклад матеріалу

Критерії оцінювання модульного (семестрового) контролю знань здобувачів освіти

Диференційований залік

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за **20-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за **100-бальною** шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Екзамен

Оцінювання екзамену відбувається за **30-бальною шкалою**. За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та екзамен.

Шкала оцінювання

бали модульного контролю знань екзамен	бали модульного контролю знань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
26-30 відмінно	15 – 20 відмінно	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
21 - 25 дуже добре	12 – 14 дуже добре	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

		висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	
17 – 20 добре	8 – 11 добре	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає окремі помилки у формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання, але допускає незначні помилки.
12 – 16 задовільно	5 – 7 задовільно	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання практичних завдань
7 - 11 достатньо	2 – 4 достатньо	знає основні поняття навчального матеріалу, володіє навчальним матеріалом поверхово, допускає помилки у логічній послідовності викладення матеріалу	виконує практичні завдання, передбачені програмою з помилками, потребує допомоги з боку викладача
1 - 6 незадовільно	1 незадовільно	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	практичні завдання не може виконати без допомоги викладача. Потребує повторного проходження курсу з освітнього компоненту

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**.

Загальний рейтинг з модуля (дисципліни) **не перевищує 100 балів**.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на аудиторних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно

82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність дисципліни. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти під час онлайн-зустрічей у Google-Meet (in Google Classroom - Google Workspace, managed by koukim.com).

Запізнення на фахові заняття є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача освіти повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи здобувачів освіти можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Атестація випускників

Атестація здійснюється у формі:

- публічного захисту / демонстрації кваліфікаційної роботи
- атестаційного екзамену.

Кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського» кафедра «Музичне мистецтво естради» виконується за формами, що відповідають ступеню та освітньо-кваліфікаційному рівню вищої освіти. Робота містить в собі розв'язання складної спеціалізованої задачі, або практичної проблеми в галузі звукорежисури, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та визначає практичну готовність здобувача до здійснення концертної та студійної діяльності. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації.

Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра відбувається відкрито і публічно та складається з усної доповіді (до 10 хвилин) та/або мультимедійної

презентації.

Кваліфікаційна дипломна робота

Мета написання кваліфікаційної дипломної роботи – це закріплення здобувачем знань, отриманих в ході навчального процесу з пройденого предмету. Завдяки дипломній роботі, викладачеві легше перевірити якість отриманих здобувачем знань і здатність застосовувати ці знання до вирішення професійних завдань.

Теми дипломних кваліфікаційних робіт затверджуються на кафедрі «Музичне мистецтво», доводяться до відома здобувачів освіти, де вони, як правило, вибирають вподобану тему.

Дипломна робота є обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної й професійної підготовки здобувача освіти. Це форма самостійної творчої роботи здобувача освіти. Кваліфікаційна дипломна робота перевіряє не лише теоретичну і практичну підготовку майбутнього фахівця, але і його вміння працювати з літературою, досліджувати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати педагогічний та науковий досвід, вести науково-педагогічні дослідження під керівництвом викладача. Підготовка цих робіт дає можливість здобувача освітнім: систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість, науково і креативно мислити, розвивати пізнавальну активність, аналізувати та порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної педагогічної проблеми.

Дипломна робота розглядає поняття звукорежисури, історія її розвитку, основні види, історичні етапи його становлення і розвитку, особливості роботи звукорежисера в Україні, світі, проблеми організації дозвілля, трансформаційні зміни, що відбуваються у сучасному соціокультурному просторі, споживання широкого пласта естрадного мистецтва та звукорежисури.

Основними критеріями вибору теми кваліфікаційного дослідження є:

- актуальність, елементи новизни і перспективність обраної теми;
- ступінь вивчення теми;
- наявність достатньої для розкриття теми джерельної бази;
- можливість виконання теми на випусковій кафедрі;
- зв'язок теми з конкретними науковими планами та програмами кафедри;
- особисті наукові інтереси здобувача освіти.

Обсяги кваліфікаційної (дипломної) роботи (для бакалаврів) становить – 20 - 25 сторінок. Список використаних джерел і додатки до обсягу роботи не зараховуються.

Обов'язковими структурними елементами кваліфікаційної роботи є:

Титульна сторінка роботи.

Анотація кваліфікаційної роботи бакалаврського освітнього рівня.

Зміст. Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів. Такий перелік вводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за

абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку. Якщо спеціальні терміни, символи, позначення і таке інше повторюється менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ включає актуальність теми, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–4 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку галузі.

Мета і завдання дослідження. Автор повинен сформулювати мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і становить його частину. Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.

Практичне значення одержаних результатів. Автор має подати відомості про використання результатів роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням галузі, теоретичного або практичного навчального курсу; висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах із оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програму конференції за темою роботи), то слід зазначити їх назву, рік та місце проведення, а також вказати публікації із теми дослідження.

Основна частина. Складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань кваліфікаційної (дипломної) роботи. У розділах основної частини подають огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад методики та основних напрямів досліджень, аналіз і узагальнення результатів досліджень. У змісті першого розділу, як правило, подаються теоретичні питання з теми кваліфікаційної (дипломної) роботи, написані з використанням літературних першоджерел. Велике значення має правильне трактування понять теми, їх точність і науковість. Використані терміни мають бути загальноживаними або подаватися з посиланням на їх автора. Інші розділи готуються відповідно до теми роботи і вимог, розроблених випусковою кафедрою Академії. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає методику проведення та результати власного дослідження. Головні вимоги до наукового викладу результатів – точність, чіткість, стислість. Кожний розділ починають з нової

сторінки. У кінці кожного розділу формуються висновки із стислим викладенням наведених у розділі результатів. Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями та побажаннями щодо подальшого дослідження певної теми.

Висновки подаються як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, але й хибити проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення.

Список використаних джерел. Упорядкування матеріалу у списку використаних джерел може відбуватись за алфавітом, за порядком згадування. Кількість використаних джерел, зазвичай, може бути не менше 25 у кваліфікаційній (дипломній) роботі.

Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (інструкції, методики, опис алгоритмів дій, конспекти заходів тощо); ілюстрації допоміжного характеру (таблиці, діаграми, схеми, графіки, ілюстрації до творів тощо); формули і розрахунки, зразки анкет, тестів, опитувальних листів та ін. На кожний додаток повинно бути посилання в тексті.

Для кращого сприйняття присутніми матеріалу можлива підготовка презентації. Під час захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи здобувач вищої освіти повинен дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті.

Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи виставляється після закритого її обговорення у Атестаційній (кваліфікаційній) комісії, фіксується в протоколі комісії та оголошується її головою на відкритому засіданні.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної (дипломної) роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

Критерії оцінювання дипломної роботи

Критерії оцінювання	Сума балів (R)	Шкала ECTS
отримує здобувач вищої освіти, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння здобувача освіти систематизувати зібраний матеріал, робити узагальнюючі висновки, які відповідають завданням дослідження; здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальними термінами, не робить граматичних помилок.	90-100	A

отримує здобувач вищої освіти робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Під час захисту здобувач вищої освіти дає правильні відповіді, але недостатньо аргументовані.	82-89	B
	75-81	C
отримує здобувач вищої освіти, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить необґрунтований емпіричний матеріал, неадекватно застосовані методики дослідження, відсутність інтерпретації результатів методик, аналіз зроблено поверхнево; висновки фрагментарні, не відповідають завданням дослідження, робота оформлена неохайно.	64-74	D
	60-63	E
виставляють здобувачу вищої освіти, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; оформлена без врахування визначених вимог; мають місце суттєві помилки; здобувач вищої освіти слабо володіє мовою викладу матеріалу.	35-59	FX
	1-34	F

Атестаційний екзамен.

Атестаційний екзамен є комплексним і передбачає перевірку теоретичних знань зі спеціальності звукорежисура, музично-звукового оформлення, мультимедійних технологій, основи електроакустики та опанування здобувачем компетентностями, необхідними для здійснення концертної та студійної діяльності у сфері музичного мистецтва естради для ОПП «Звукорежисура».

Підсумкову оцінку комплексного кваліфікаційного екзамену визначають як середню з позитивних оцінок за кожний вид (компоненту) тестових завдань.

Виконання всіх завдань з комплексного іспиту є обов'язковим. Оцінювання якості виконання екзаменаційних завдань тестового контролю знань здобувачів освіти може здійснюється за допомогою коефіцієнту засвоєння: $K = N / P$, де N – правильно виконані істотні операції рішення (відповіді); P – загальна кількість визначених істотних операцій еталону рішення (відповіді).

Оцінювання результатів захисту комплексного кваліфікаційного екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Академії системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS:

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	Сума балів (R)	Шкала ECTS
«відмінно» Здобувач вищої освіти повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти. Використовує додаткову літературу, періодику. Завдання підсумкової атестації виконано в повному об'ємі та повністю відповідає атестаційним вимогам. Надано 90-100% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.	90-100	A
«дуже добре» Здобувач вищої освіти володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу	82-89	B

в консультації викладача. Загалом Завдання підсумкової атестації виконано в повному об'ємі, допущені незначні помилки. Надано 82 – 89% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.		
«добре» Здобувач вищої освіти володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача. Здобувач демонструє добрі виконавсько-професійні навички та уміння, але допускає деякі неточності у виконанні музичного тексту, виявляє хиби у відчутті форми, відтворенні художнього образу. Надано 74 – 81% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.	74-81	C
«задовільно» Здобувач вищої освіти засвоїв менше половини навчального матеріалу, здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології. Надано 64 – 73% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.	64-73	D
«достатньо» Здобувач виявив у цілому достатній рівень, але допускає значні неточності у знаннях навчального матеріалу. Надано 60 – 53% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.	60-63	E
«не задовільно» Здобувач продемонстрував достатній рівень знань освітнього компоненту допускає значні неточності у знаннях навчального матеріалу. Надано менше 35 – 59 % вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.	35-59	FX
Здобувач продемонстрував недостатній рівень знань з освітнього компоненту. Тестові завдання вирішені на 0 – 34 %	0-34	F

Здобувач, що одержав на атестаційному іспиті незадовільну оцінку (F), відраховується з Академії і лише після поновлення допускається до повторного складання екзамену в наступному році.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час атестаційного іспиту, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання.

Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви.

6. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

6.1. Зміст освітнього компоненту

МОДУЛЬ 1.

Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Властивості звуку. Звук від зародження до сприйняття.

Фізичні характеристики звуку. Звукова хвиля. Види звукових хвиль. Частота звуку. Амплітуда звукової хвилі. Фази звукової хвилі. Фізіологія слуху. Особливості сприйняття музики. Властивості звуку: частота, гучність.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про фізичну природу звуку, його основні властивості, етапи поширення та механізми сприйняття людиною, а також розвинути навички аналізу звукових явищ у контексті музики, педагогіки, акустики та звукотехніки.

Завдання: Обрати музичний твір або звукову інсталяцію.

Описати: як звук використовується для створення образу, які фізичні властивості звуку підкреслені, як це впливає на слухача.

Написати есе як ми сприймаємо звук.

Розробити інтегрований проєкт для учнів ДМШ: «Звук і сприйняття музики».

Включити: дослідження властивостей звуку, створення музичного твору з урахуванням акустичних ефектів. Розробити шаблон, який допоможе учням осмислити: як вони сприймають звук, які емоції викликає музика, як змінюється сприйняття залежно від середовища.

Тема 4. Основи стереофонії.

Звукова панорама. Фонограма відрізняється від оригінального образу розміром, об'ємною побудовою, балансом звуків. Головна причина різниці у сприйнятті між «живим» та «відтвореним» звуком криється в особливостях локалізації людиною джерел звука. За цієї причини для розуміння процесу перетворення акустичного звуку в електроакустичний не обійтися без з'ясування природи здібності людини орієнтуватися у просторі за допомогою слуху.

Теорія, що описує властивості слуху, поділяється на дві частини. В першій аналізуються особливості моноурального сприйняття звуку. В другій бінауральне сприйняття, основане на додаванні потоків інформації від двох слухових підсистем (лівого та правого вуха). Найбільш важливими для бінаурального злиття є звуки з частотою нижче 1500 Гц.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти базове розуміння принципів стереофонічного звучання, навчити розпізнавати та створювати просторову аудіокартину за допомогою панорамування, фазових і амплітудних відмінностей, а також розвинути навички роботи зі стереосигналом у студійних, концертних та мультимедійних умовах.

Завдання: Обрати музичний фрагмент (наприклад, електронна композиція або запис живого ансамблю). Проаналізувати: розташування інструментів у стереопанорамі. ефекти простору (реверберація, delay), динамічні зміни панорами. Оформіть у вигляді слухового звіту.

Створити стерео-композицію. Створити короткий трек (30–60 сек) з: щонайменше 3 інструментами, панорамуванням (ліво/право), ефектами простору зберегти аудіофайл.

Створити словник з 10–15 термінів. До кожного надати коротке пояснення та приклад застосування.

Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності.

Тембр. Частотна характеристика.

Звуковий тиск як і будь-який інший, звуковий тиск вимірюється в Паскалях (Па). Сила звуку. Звуковий тиск і сила звуку перебувають у квадратичній залежності. Сила звуку вимірюється у ватах/квадратний сантиметр (Вт/кв.см). Поріг чутності. Больовий поріг. Поняття децибел. Динамічний діапазон слуху. Частотний діапазон слуху. Кожен звук характеризується тембром і висотою. Точне визначення висоти тону позначають кількістю звукових коливань в секунду (частотою). Одиниця виміру частоти — герц (Гц). Частоти поділяються на чотири групи: низькі, середні-низькі, середні-високі, високі.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти фундаментальні знання про фізичні та музичні властивості звуку, навчити розпізнавати та аналізувати його параметри як засоби художньої виразності, а також розвинути навички слухового сприйняття, опису та практичного застосування звукових характеристик у творчій, технічній та освітній діяльності.

Завдання: Обрати 3-4 музичних фрагментів (академічний або електронний). Визначити: динамічні рівні, зміни гучності, роль динаміки в емоційному вираженні.

Створити таблицю: частота (Гц), приклад інструмента (застосувати 5-7 музичних інструментів різних видів).

Обрати 3 музичних інструментів (один з духових, струнних, ударних. Надати опис спектральних особливостей, атака звуку, тривалість, згасання, емоційне забарвлення).

Створити трек і змініть його еквайзером: посилити бас, приглушіть високі частоти. Описати, як це змінює сприйняття музики.

Написати дайджест Як параметри звуку формують музичний образ?.

МОДУЛЬ 2.

Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.

Поняття акустики. Акустика приміщень. Акустичні властивості студій звукозапису. Стоячі хвилі. Резонанс – окремий випадок стоячої хвилі. Методи боротьби з резонансом. Резонанс, у більшості випадків, явище вкрай неприємне. Тому в музично використовуваних приміщеннях з ним борються всімаможливими способами. Наприклад, ліквідують паралельні поверхні – студійні кімнати дуже часто проектуються таким чином, що всі кути мають величину понад 90 градусів.

Важливу роль у проектуванні концертних залів займає рівень реверберації, від нього залежить принцип за яким відбуватиметься інсталяція звукового обладнання та деталізація звучання музичних інструментів під час концертів.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти базові знання про фізичні принципи акустики, навчити аналізувати вплив простору на якість звуку, розпізнавати джерела акустичних шумів та застосовувати методи їх усунення, а

також ознайомити з основами моделювання акустичного середовища для оптимізації звучання в концертних, студійних та освітніх умовах.

Завдання: Створити графічну модель: джерело → середовище → відбиття → поглинання → слухач. Позначити типи хвиль.

Обрати реальне приміщення. Описати: матеріали поверхонь, реверберацію, наявність акустичних дефектів. Запропонувати: матеріали для звукоізоляції, розміщення панелей, додаткові заходи

Створіть таблицю: джерело шуму, тип (механічний, електричний, побутовий), вплив на слухача, методи захисту.

Створити схему обраного залу з позначенням: джерела звуку, зон відбиття, зон поглинання. Пояснити, як це впливає на звучання оркестру або соліста.

Скласти конспект лекції для учнів ДМШ розкрити питання: як поводить себе звук у різних приміщеннях, чому важливо уникати шуму, та як створюється гарне звучання в концертному залі чи класі. План уроку: Що таке акустика? Як боротися з шумом? Як звучить концертний зал? Запропонувати для учнів вправи за темою.

Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.

Підсилювачі класу А. Найпростішим і якісним є підсилювач, реалізований за схемою емітерного повторювача. Такі схеми називають підсилювачами класу А. Їх особливістю є те, що струм спокою (струм при відсутності вхідного сигналу) повинен бути, принаймні, таким же великим, як максимальний вихідний струм при пікових значеннях сигналу. В результаті, схема в стані спокою розсіює значну потужність.

Клас В. Вони мають один серйозний недолік - не володіють температурною стабільністю. У міру того, як вихідні транзистори нагріваються, струм колектора зростає. Це викликає виділення додаткового тепла і виникає ймовірність виникнення неконтрольованого позитивного теплового зворотного зв'язку (саморозігрів), що веде до виходу транзисторів з ладу. Навіть якщо цього не станеться, необхідно забезпечити більш надійну роботу схеми.

Клас АВ. Серед різних схемотехнічних рішень в сфері професійного театраль-но-концертного звукопідсилення найбільшою популярністю користуються підсилювачі класу АВ, виконані на біполярних транзисторах, через їх економічність, досить малого рівня нелінійні спотворення і відносну простоту схемотехніку.

Клас D. Їх також називають ШІМ-підсилювачами, і це правильно, а ось називати їх «цифровими», як іноді трапляється, абсолютно неправильно. У цих підсилювачах вихідні транзистори працюють в ключовому режимі. Сигнал, посилений вихідними транзисторами, являє собою широтно-модульовані високочастотні імпульси (сотні МГц). Теоретично ККД такого підсилювача може наближатися до 100%, тому що вихідні транзистори або закриті і струму через них немає, або повністю відкриті, і струм тече в навантаження, практично не викликаючи падіння напруги на транзисторах.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти базові знання про принципи роботи підсилювачів звукового сигналу, їх роль у звуковому тракті, класифікацію за конструктивними та функціональними ознаками, а також розвинути навички вибору, налаштування та використання підсилювальної техніки у студійних, концертних та навчальних умовах.

Завдання: Створити блок-схему: вхідний сигнал → попередній каскад → підсилення → вихід → акустична система. Позначити: тип сигналу (електричний, аналоговий, цифровий), роль кожного етапу.

Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.

Мікрофон — це пристрій, що перетворює акустичні коливання в електричні. Він завжди є першою ланкою звукового ланцюга, тож має бути якісним і доречним за властивостями. Найуживанішими є два типи мікрофонів, що відрізняються за будовою і принципом дії, — динамічні й конденсаторні.

Студійні мікрофони - головна мета такого мікрофона це запис інструменту або голосу з мінімальними спотвореннями. Вокальні мікрофони - мікрофони для співу використовують на сцені, найчастіше мають надійну конструкцію і зручний корпус (як правило, це динамічні мікрофони). Конденсаторний мікрофон більш точно відтворює деталізацію вокалу.

Також деякі з них відрізняються вузькою спеціалізацією. Наприклад, мікрофон для бас-бочки барабана не зможе нормально записати дзвінкі тарілки або духові інструменти. Окрім цих видів є Петличні та підвісні мікрофони. Діаграма спрямованості мікрофонів є важливим аспектом для вірного вибору у тій чи іншій діяльності звукорежисера.

Колова - Ловить сигнали з усіх боків, незалежно від того, де їх джерело. Чутливі до акустики приміщення (зокрема до сторонніх шумів), не дуже чутливі до звуків дихання. Під час використання на заході такий мікрофон має бути розташований максимально близько до джерела звуку.

Кардіоїда - Чутливий до звуку, що йде з одного напрямку, — вздовж осі мікрофона. Майже нечутливий до звуку, що йде ззаду. Під час використання забезпечує захист від негативного впливу акустики приміщення.

Суперкардіоїда - порівняно з кардіоїдою має попереду вужчу зону захоплення звуку. Частково захоплює звук, що йде ззаду, має дві «мертві зони» з боків.

Гіперкардіоїда - Має ще вужчу зону чутливості попереду, ніж суперкардіоїда, ширшу — ззаду, і так само дві «мертві зони» з боків. Забезпечує максимальну акустичну ізоляцію, захищає від несприятливих ефектів приміщення.

Вісімка - Одинаково чутливий до сигналів, що йдуть спереду й ззаду, нечутливий до звуків з боків. Найліпший варіант для озвучування та запису дуетів, коли виконавці розташовані навпроти одне одного.

У роботі з будь-яким видом мікрофонів слід дотримуватися декількох

правил: під час заходів використовувати сполучні кабелі необхідної довжини; регулярно очищувати й дезінфікувати захисні сітки вокальних мікрофонів; зберігати та перевозити мікрофони в окремих кейсах; працюючи з радіо мікрофонами тримати завжди наготові запасні елементи живлення (батарейки); для однієї групи моніторів вокалу застосовувати мікрофони одного типу.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти фундаментальні знання про мікрофони як ключовий елемент звукового тракту, навчити розпізнавати їх типи, технічні параметри та діаграми спрямованості, а також розвинути навички правильного поводження з мікрофонною технікою в студійних, концертних умовах.

Завдання: Скласти коротку інструкцію: як тримати мікрофон, як уникати шумів (поп-фільтр, антивібраційне кріплення), як зберігати і транспортувати.

Переглянути 5-7 відео або фото з неправильним використанням мікрофона.

Описати помилки та запропонуйте корекцію.

Створити таблицю порівняння мікрофонів.

Скласти словник за темою, надати опис значень

МОДУЛЬ 3.

Тема 19-20 Концертний комплекс. Види концертних комплексів.

Концертний комплекс – набір звукотехнічних систем, призначених для озвучування локацій під час концерту. До нього входять: пристрої прийому і обробки звуку, мікшування, підсилення і звуковідтворення, лінії управління, комутація, засоби зв'язку.

Види концертних комплексів: малий, середній, великий концертний комплекс. Концертні комплекси є різними за масштабом, складністю підключення та набором елементів обладнання, проте їх об'єднує загальна концепція послідовної і планомірної роботи із звуковим обладнанням.

Сигнальний ланцюг концертного комплексу складається з таких ланок: джерела сигналу → сценічна коробка → мультитор → спліттер → мікшер → процесор управління гучномовцями → мультитор → підсилювачі → акустичні системи.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти системне уявлення про типологію, функціональну структуру та технічні особливості концертних комплексів, навчити аналізувати їх акустичні, архітектурні й технологічні характеристики, а також розвинути навички адаптації звукотехнічних рішень до різних типів майданчиків.

Завдання: Створити таблицю з основними типами концертних комплексів. Створіть умовну схему: сцена, глядацька зала, звуковий пульт, акустична система, інші елементи концертного комплексу.

Аналіз акустики залу: порівняти вимоги до академічного чи естрадного виконання.

Написати есе: Яким має бути сучасний концертний комплекс? Які функції він має виконувати? Як поєднати комфорт, акустику, технології та естетику?

Створити вправу: зіставлення типів залів і їх функцій; розпізнавання елементів концертного комплексу; тест на знання термінів

Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.

Акустична система — пристрій для відтворення звуку, що складається з акустичного оформлення (корпусу) та вмонтованих у нього випромінювальних головок. Бувають: однополосні — містять одну випромінювальну головку. Не дають змоги отримати якісний звук, позаяк один випромінювач не може однаково добре відтворювати сигнали різних частот; багатополосні — містять два та більше випромінювачів, у кожного своя частотна полоса, тож звук в такій системі набагато якісніший.

Нині на ринку професійного обладнання представлена величезна кількість акустичних систем. Аби обрати оптимальні, потрібно врахувати, як використовуватимуть акустику: стаціонарно або мобільно (на виїздах); у великих чи малих приміщеннях; просто неба або лише у приміщенні.

Відповідно до мети використання необхідно буде шукати колонки, призначені «для будь-якої погоди» чи для використання лише всередині приміщення, а також активні чи пасивні.

Активна АС: Головна їх перевага — вбудований підсилювальний модуль, зручний в управлінні. Якщо говорити про активні сабвуфери — то в підсилювальний модуль вбудовується ще і кросовер, що також полегшує комутацію.

Переваги пасивної АС: проста комутація — потрібен лише один спікерний кабель; придатні для використання на вулиці, позаяк їх легко захистити від опадів; можна оптимально дібрати підсилювач і решту додаткового обладнання, а отже тонше й точніше налаштувати.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти базові знання про конструкцію, класифікацію та принципи роботи акустичних систем, навчити розрізняти їх типи за функціональним і технічним призначенням, формування навичок вибору системи — відповідно до акустичних умов, жанру, формату події, оцінювати ролі акустичних систем у звуковому тракті.

Завдання: Створити таблицю класифікацію акустичних систем та визначити аналіз технічних характеристик. Адаптувати таблицю для пояснення учням ДМШ. Врахувати: просте визначення, приклад застосування, ілюстрацію або схему

Обрати приміщення (аудиторія, студія, зал). Запропонувати: тип акустичних систем, кількість і розміщення, орієнтацію для рівномірного покриття

Тема 22-23. Мікшерний пульт, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.

Сучасний мікшерний пульт — це складний пристрій. Мікшерні пульти

класифікуються залежно від сфери застосування (концертні, театральні, студійні, для ТБ і радіо, діджейські, побутові і професійні), залежно від кількості каналів (багатоканальні, одно-три каналні тощо.), за схемотехнікою (аналогові, цифрові, із каскадами підсилення що побудоване на вакуумних лампах тощо).

Незважаючи на різноманіття схемотехнічного рішення, ергономіки та призначення, в конструкціях всіх пультів є чимало спільних рис. Будь-який пульт містить, як мінімум, вхідні канали (ячейки) і майстер-секцію. Але цього не завжди достатньо, особливо при роботі з великим числом джерел сигналів. Тому в міру ускладнення умов роботи і були винайдені такі багато-функціональні додаткові пристрої, як підгрупи, "АУКС" (aux), розриви (insert), для багатоканального запису – особливо вхідні / вихідні лінійки-канали (inline), і багато іншого. Регулятори контролю чутливості. Індикатори піків навантаження. Еквалайзер. Панорама. Контроль рівню навантаження каналу. Виходи на підсилювач. Виходи на монітори. Вихід на навушники. Регулятор загального рівня гучності та каналні регулятори. Блок ефектів. Фантомне живлення. Індикатор рівня загальної гучності.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про мікшерний пульт як центральний елемент аудіосистеми, навчити розпізнавати його конструктивні компоненти, функціональні можливості та роль у маршрутизації, обробці й контролі звукових сигналів у студійній, концертній та трансляційній практиці, адаптувати знання та навички у педагогічній діяльності.

Завдання: Скласти інструкцію підключення мікрофона, інструменту та моніторної лінії до пульта.

Змодельовати ситуацію живого виступу: як налаштувати баланс між вокалом і інструментами.

Проаналізуйте роль мікшерного пульта у студійному записі та живому звуці.

Оцініть переваги та недоліки цифрового мікшування.

Презентація: «Мікшерний пульт — серце звукового процесу».

Обрати тему (наприклад: «Що таке тембр?» або «Типи мікрофонів»).

Розробити конспект для учнів ДМШ

МОДУЛЬ 4.

Тема 24. Вхідні лінійки пультів: передпідсилювач, еквалайзери, комутація і допоміжні посилання сигналів.

Мікшерні пульти бувають великі і маленькі, складні і не дуже, універсальні і призначені для вирішення конкретних завдань. Однак суть завжди однакова: велике число вхідних сигналів змішуються, обробляються, перетворюються і стають сумарним звуковим сигналом, який і несе цільну інформацію про звукову картину в звуковому просторі.

На вхідні лінійки каналів надходять вхідні сигнали від мікрофонів та інших джерел. Тут здійснюється попереднє посилення сигналів, їх частотна і динамічна обробка, а також деякі інші види обробок, і розподіл на подальші пристрої.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти глибоке розуміння структури та функціонального призначення елементів вхідної секції мікшерного пульта, навчити аналізувати та налаштовувати параметри обробки сигналу на етапі його входу, а також розвинути навички ефективної комутації та маршрутизації в студійних і концертних умовах.

Завдання: Запропонувати налаштування еквалайзера для: вокалу, акустичної гітари, бас-гітари Обґрунтувати вибір частот і типів фільтрів. Описати, як підключити компресор через Insert для вокального / інструментального каналу. Які налаштування важливі? Створити схему моніторного міксу для трьох музикантів з використанням Aux Send. Врахуйте різні потреби (вокал, барабани, клавіші).

Тема 25. Види і типи мікшерних пультів.

Мікшери застосовуються у всіх сферах звукового посилення – студії звукозапису, концертне обладнання, трансляційне обладнання, радіостанції тощо. Існують мікшерні пульти з вбудованими підсилювачами потужності (т.зв.

«Активні мікшери»), які підходять для компактних і мобільних звукових комплектів. Деякі професійні студійні і концертні мікшерні консолі оснащуються електронної моторикою всіх регуляторів, що дозволяє управляти ними з комп'ютера, при цьому сама консоль залишається аналоговою.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: надати знання з класифікації мікшерних пультів, аналізу функціональних можливостей, формування навичок вибору пульта, опанування базових принципів роботи з різними типами мікшерів, а також сформувати навички вибору, налаштування та ефективного використання мікшерів у студійній, концертній та мобільній роботі.

Завдання:

Описати переваги цифрових та аналогових пультів, провести порівняльну загальну характеристику.

Скласти короткий постер: «Який мікшерний пульт обрати: поради для початківця» — з прикладами моделей, типів і практичними рекомендаціями.

Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультів.

В підгрупах здійснюється проміжне, до головного міксу, підсумовування декількох сигналів (можна усі звуки ударних з індивідуальних каналних лінійок подати спочатку на одну підгрупу, а вже з неї - на головний майстер. І гучністю всіх інструментів ударної групи керувати одним регулятором.

Аналогічно і при звукозапису - можна зібрати будь-яку групу інструментів в підгрупу, і подавати їх на запис все разом прямо з підгрупи, мінаючи головний майстер, який при цьому вивільняється для інших робіт. На підгрупи зручно

«завести» мікрофони, які відповідають за ділянки сцени, де знаходяться окремі колективи при змішаних концертах.

На окрему увагу заслуговують цифрові мікшерні пульти, основні переваги

яких полягають в більш функціональних блоках обробки і маршрутизації звуку, можливістю збереження всіх налаштувань в пресети, а також в набагато більш компактних розмірах.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти розуміння функціональної структури мікшерного пульта, навчити ефективно використовувати підгрупи та майстер-секцію для організації, контролю та фінального формування звукового міксу, а також розвинути навички роботи з маршрутизацією сигналів у студійних і концертних умовах, формування навичок побудови міксу через підгрупи.

Завдання: Описати, як ви налаштуєте майстер-секцію для запису концерту: контроль рівнів, вивід на рекордер, моніторинг у Control Room.

Обрати модель мікшерного пульта (аналоговий або цифровий) і проаналізувати її підгрупи та майстер-секцію. Які функції доступні? Які переваги?

Завдання для самостійного дослідження. Варіанти тем: Майстер-секція як художній інструмент звукорежисера. Цифрова майстер-обробка: між алгоритмом і стилем. Мікшерний пульт як середовище творчого контролю. Оформити у вигляді есе.

МОДУЛЬ 5.

Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.

Пристрої, які здійснюють частотну обробку звукових сигналів, поділяються на дві групи. А саме на еквалайзери та фільтри.

Еквалайзери призначені для ручного та оперативного регулювання амплітудно-частотної характеристики звукових сигналів. Окрім графічних еквалайзерів вони не мають своєї окремо заданої частоти, а також зміни які вони вносять в АЧХ сигналу стосуються збільшення або зменшення інтенсивності звучання певної області частот.

Обрізні фільтри призначені тільки для обмеження діапазону (смуги частот) звукового тракту, вони не дають можливості здійснювати підйом або завал окремих частот звукового спектру, і можуть змінювати АЧХ тільки на краях звукового діапазону.

В рамках теми розглядаються такі аспекти як:

- Види фільтрів та параметри фільтрів;
- Види еквалайзерів;
- Еквалайзери: устрій, принцип роботи;
- Типи еквалайзерів: шельфові, графічні, параметричні;
- Послідовна та паралельна конструкція еквалайзеру;
- Цифрові програмні еквалайзери;
- Сфери застосування еквалайзерів;
- Історія виникнення еквалайзеру.

Цифрова обробка сигналів (ЦОС) (digital signal processing) – це область

обчислювальної техніки, що динамічно розвивається та охоплює як технічні, так і програмні засоби. Спорідненими областями для цифрової обробки сигналів є теорія інформації, зокрема, теорія оптимального прийому сигналів і теорія розпізнавання образів. При цьому в першому випадку основним завданням є виділення сигналу на фоні шумів і перешкод різної фізичної природи, а в другому – автоматичне розпізнавання, тобто класифікація та ідентифікація сигналу.

При цифровій обробці використовується подання сигналів у вигляді послідовностей чисел або символів. Ціль такої обробки може полягати в оцінці характерних параметрів сигналу або в перетворенні сигналу у форму, що у деякому змісті більше зручна. Формули класичного чисельного аналізу, такі, як формули для інтерполяції, інтегрування й диференціювання, безумовно є алгоритмами цифрової обробки. Наявність швидкодіючих цифрових ЕОМ сприяє розвитку усе більше складних і раціональних алгоритмів обробки сигналів; останні ж успіхи в технології інтегральних схем обіцяють високу економічність побудови дуже складних систем цифрової обробки сигналів. Цифрова обробка сигналів застосовується в таких різних областях, як акустика, звукова локація, радіолокація, зв'язок, системи передачі даних, і багатьох інших. Цифрова обробка сигналів є альтернативою традиційній аналоговій. До її найважливіших якісних переваг відносять можливість реалізації будь-яких як завгодно складних (оптимальних) алгоритмів обробки з гарантованою і незалежною від дестабілізуючих факторів точністю; програмованість та функціональна гнучкість; можливість адаптації до сигналів що обробляються; технологічність.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти глибоке розуміння принципів обробки аудіосигналів, ознайомити з різновидами апаратних і програмних процесорів, а також розвинути навички дослідницької роботи використання цифрових засобів обробки для досягнення художньої виразності, технічної якості та стилістичної відповідності звукового матеріалу.

Завдання: Описати, як цифрова обробка реалізується. Навести приклади популярних пристроїв.

Описати схему маршруту сигналу через ланцюг обробки.

Створити коротку презентацію: «Обробка звуку: просто про складне» — з прикладами ефектів, схемами та порадами для початківців.

Дослідницьке завдання. Обрати одну з тем для дослідження: Еволюція та функціональне порівняння аналогових і цифрових пристроїв обробки звуку. Цифрова обробка звуку: між алгоритмом і естетикою. Майбутнє DSP у творчих професіях.

Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.

Для підключення пасивної акустичної системи до підсилювача зазвичай використовують роз'єми типу Speakon. Активні акустичні системи зазвичай підключаються до джерела звуку за допомогою роз'ємів типу Jack 6,3мм, XLR - професійні акустичні системи.

Сполучні акустичні кабелі, як правило, комплектуються з обох сторін

роз'ємами Speakon типу «тато». На підсилювачах і акустичних системах встановлені роз'єми типу «мама». Крім того, існують з'єднувачі двох кабелів, які виконані у вигляді двох роз'ємів типу «мама» в невеликій пластиковій трубці. На акустичних системах часто встановлюють два роз'єми типу «мама» - основний і вторинний, який призначається для підключення додаткових акустичних систем або сабвуферів до того ж каналу.

Принципи з'єднань для звукопідсилювальної техніки. Види коннекторів. Кнопка вмикання та роз'єм для підключення адаптера живлення. Входи для підключення джерел звуку.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти системне розуміння принципів аудіо- та електрокомутації в професійному середовищі, навчити розпізнавати, обирати та правильно використовувати різні типи роз'ємів і конекторів, а також розвинути навички побудови надійних комутаційних схем для студійної, концертної та мобільної роботи, опанування правил безпечної та ефективної роботи.

Завдання: Створити схему комутації для невеликого концертного сетапу. Позначити типи роз'ємів і кабелів.

Створити сторінку: герой (звукорежисер) вирішує проблему шуму в сигнальному ланцюгу.

Герой намагається підключити інструменти до пульта — пригоди з роз'ємами.

Описати реальну або вигадану ситуацію: концерт у школі мистецтв: які пристрої, комутація, обробка?

Тема 31. Формування звукового балансу.

Принципи формування критеріїв звукового балансу- просторовість, інструменти першого-другого плану, тембральне забарвлення.

Незалежно від якості апаратури, головна мета звукорежисера під час будь-якого заходу — чистота і ясність звучання. Слід домогтися, аби у звучанні були наявні всі частоти, зокрема щоб були дзвінкі, «блискучі» високі й потужні,

«жирні» низькі. У великій залі розбірливість звучання (насамперед чіткість мовлення) значно більше залежить від тембру, ніж від інтенсивності (гучності)! Звукорежисери-початківці часто збіднюють звучання, неправильно використовуючи регулятори частот, — наприклад «придушують» високі частоти так, що голос із колонок гуде. Дефект списують на погану акустику, тоді як для його виправлення досить повернути ручку регулятора тембру.

Концертні майданчики мають різні розміри, а отже різний рівень реверберації, різне поглинання на різних частотах. Тож загальне правило є таким: що нижче якість звуку, одержуваного на вході, то з меншим рівнем гучності необхідно працювати, аби зберегти комфортність звучання на виході. Більшій гучності в залі досягають, підвищуючи рівень низькочастотних компонентів у спектрі концертного звуку. А от робота просто неба є сприятливішою: вона дає можливість «розігнати» саме рівень звукового тиску до 110 дБ. Своєю чергою, глибини звучання досягають, вводячи у звуковий мікс «просторові обробки

звуку».

Завдання для самостійної роботи:

Мета: розвинути у здобувачів освіти практичні навички створення збалансованої звукової картини в музичному та сценічному контекстах, навчити аналізувати і регулювати співвідношення між елементами міксу з урахуванням жанру, акустичних умов, технічних засобів та художнього задуму.

Завдання: Порівняти два мікси одного треку: студійний і концертний. Визначте відмінності у балансі, обробці, панорамі.

Створити мікс з 6–8 доріжок (вокал, ударні, бас, гітара, клавіші тощо).

Встановити базовий баланс гучності. Розташувати інструменти в панорамі.

Застосувати еквалізацію для уникнення конфліктів у спектрі. Зберегти мікс налаштувань.

Порівняти підхід до формування балансу в класичному оркестрі, рок-гурті та електронному сеті. Які відмінності у пріоритетах?

Скласти чек-лист для саундчеку перед концертом.

Розробити навчальну гру або вікторину на тему типів роз'ємів, ефектів або етапів міксування.

Дослідницьке завдання: Звуковий баланс як художньо-технологічна категорія у фонограмі та живому міксі

МОДУЛЬ 6.

Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.

Робота з живим колективом зазвичай ділиться на два етапи. Це налаштування звуку (sound check) і, власне, саме концертний виступ.

Спочатку налаштовується ритм секція. Це зазвичай барабанна установка, перкусія, бас гітара, потім акомпануючі інструменти, після цього виконуючого соло інструменту, і останніми будуються лідер-вокал і бек-вокали. Кожен інструмент спочатку відбудовується окремо, після чого змішується з іншими інструментами, причому нерідко відбуваються ситуації, коли один з попередніх інструментів доводиться відбудовувати заново через їх частотної несумісності.

Звукорежисер зобов'язаний дуже добре знати матеріал музичного колективу, з яким він працює. Знаючи матеріал, ви зможете вчасно вивести мікрофони, коли вступають бек-вокали, а в потрібний момент обробити вокал або який-небудь інструмент ефектом тощо. Під час виступу звукорежисер так само повинен стежити за знаками музикантів, якщо раптом треба додати або прибрати гучність монітора, і за технічним станом обладнання.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти практичні та теоретичні знання про специфіку роботи звукорежисера в умовах живого виконання, розвинути навички оперативного прийняття технічних і художніх рішень, а також навчити ефективно взаємодіяти з артистами, технічним персоналом і акустичним середовищем концертного майданчика.

Завдання: Скласти план саундчеку для гурту з 5 учасників. Вказати порядок перевірки інструментів. Описати, як ви формуєте моніторний мікс для

кожного музиканта. Створити схему підключення: вказати типи кабелів і роз'ємів, позначте підгрупи, Aux Send, майстер-секцію.

Створити презентацію: «Звукорежисер на сцені: як керувати живим звуком» — з порадами, схемами, чек-листом для саундчеку та прикладами налаштувань.

Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)

За своєю суттю, мікшування живого звуку включає мистецтво змішування декількох джерел звуку для створення збалансованого і захоплюючого звукового образу для аудиторії. Це вимагає глибокого розуміння аудіо обладнання, потоку сигналів, еквалізації, динамічної обробки та просторового позиціонування. Використовуючи цю навичку, звукорежисери можуть підвищити якість будь-якого живого заходу. Мистецтво мікшування: баланс рівня, вирівнювання, стиснення, панорамування, реверберація, затримка, спотворення та спеціальні ефекти. В процесі відвідування або перегляду концертних заходів, здобувач проводить аналіз мікшування живого звуку та формує естетику звучання.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти практичне розуміння процесу мікшування живого звуку в реальних умовах концертного майданчика, розвинути навички аналізу звукової картини виступу, розвинути вміння проводити дослідження.

Завдання: Аналіз живого виступу (відвіданого або переглянутого онлайн): опишіть загальне звучання: чи був баланс між інструментами і вокалом? Які ефекти використовувалися (реверберація, ділей, компресія)? Чи були проблеми зі звуком (фідбек, перевантаження, нерівномірність)? Як звук змінювався протягом виступу? Як був побудований мікшерний ланцюг: скільки каналів? Які підгрупи могли бути створені? Які типи мікрофонів могли використовуватись?

Вибрати два виступи (різних жанрів або форматів), порівняти підходи до мікшування.

Есе «Концертний мікс: як би я зробив (зробила) краще» — з пропозиціями щодо покращення балансу, ефектів, комутації.

Дослідницьке завдання: «Художньо-технічні аспекти мікшування живого звуку: аналіз концертних практик»

Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.

Райдер – це документ, що містить всю технічну інформацію, що має відношення до конкретного заходу, призначений для узгодження роботи щодо його забезпечення кількома фахівцями або компаніями. Жодне сучасне шоу не обходиться без технічного райдера: навіть якщо в тур їде все необхідне звукове обладнання, завжди є певні вимоги до майданчика, стосуються, наприклад, розміру сцени, характеристик конструктиву і допустимого навантаження по електроживленню. Можна сказати, що технічний райдер – це основний (і часто єдиний) документ, який використовується в івент і шоу-бізнесі для опису необхідних технічних умов проведення заходу. Технічний райдер відіграє важливу роль у контексті концертних комплексів. При його формуванні

необхідно враховувати такі аспекти як: схема розміщення виконавців, інформація про вхідні та вихідні канали, інформація про обладнання яке застосовуватиметься (модельний ряд, потужність).

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти практичні навички складання технічного райдера як ключового документа для забезпечення якісного проведення музичних, театральних або мультимедійних подій; розвинути розуміння структури, змісту та комунікативної функції райдера, сформувати вміння адаптувати знання та вміння у педагогічній діяльності.

Завдання: Обрати концертне відео, відтворити технічний райдер.

Скласти технічний райдер для вистави з музикою, діалогами, шумовими ефектами. Врахувати мікрофони, монітори, комутацію, світло, синхронізацію.

Скласти універсальний райдер для 3 гуртів з різними потребами. Врахувати таймінг, комутацію, запасне обладнання.

Скласти чек-лист для технічного менеджера: Що перевірити перед виступом? Як узгодити райдер з майданчиком? Як адаптувати райдер у разі змін?

Написати короткий посібник для учнів ДМШ: Що таке технічний райдер? Як його скласти? Які типові помилки слід уникати?

МОДУЛЬ 7.

Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.

Можливості сучасних апаратних й програмних пристроїв запису, мікшування й обробки звуку надає звукорежисеру і музиканту нові засоби художньої виразності та формування стилістичних ознак-маркерів музичного твору. Існує вже достатня кількість наукових досліджень творчих можливостей звукорежисури та її звукотехнічних засобів виразності.

Звукові мистецькі технології надають можливість використовувати звукотехнічні засоби виразності (електроакустичні інструменти, синтезатори, мікшерні пульти, мікрофони й т.п.) кожному з суб'єктів творчої діяльності в музиці. Також синтез техніки, технології та мистецтва все більше проникає в науковий світ мистецтвознавства у авторських дослідженнях різного жанру і поступово утворює загальну теоретико-практичну та методологічну основу творчої діяльності людини. Не виключенням є і тема впливу творчої діяльності звукорежисера на кінцевий варіант звучання музичного твору, які торкаються як діяльності звукорежисера-музиканта так й музиканта-композитора, аранжувальника або просто музиканта-виконавця.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувати у здобувачів освіти розуміння звукорежисури як художньо-технологічного інструменту виразності, навчити аналізувати та застосовувати стилістичні прийоми обробки звуку відповідно до жанру, естетики та авторського задуму музичного твору, адаптувати отримані знання у викладацькій діяльності.

Завдання: Обрати 2-3 музичних твори в різних стилях. Проаналізувати: Які засоби звукорежисури використано (еквалізація, реверберація, панорама, компресія, ефекти)? Як вони підкреслюють стилістику твору? Який просторовий образ створено (глибина, ширина, локалізація джерел)? Яка роль динаміки та тембрового балансу? Оформити у вигляді короткого звіту з таймкодами. Взяти нейтральний аудіофрагмент. Обробити його у двох різних стилях. Застосуйте відповідні ефекти, панораму, еквалізацію, динамічну обробку. Пояснити, які засоби виразності використані для кожного стилю. Створити «звукову палітру» твору: позначити, які інструменти / елементи відповідають за глибину, ширину, висоту, динаміку, вказати, які ефекти використовуються для створення атмосфери, оформити у вигляді інфографіки. Створіть добірку практичних і творчих вправ для учнів ДМШ, адаптованих до різного віку, рівня підготовки та напрямів навчання (інструмент, сольфеджіо, ансамбль, музична література, звукорежисура).

Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції.

Перший етап – цілісний узагальнений аналіз звукозапису музичного або аудіовізуального твору. Об'єктивний узагальнений аналіз всієї фонокомпозиції здійснюється за такими параметрами: динамічний діапазон (пік фактор та усереднене значення RMS, headroom та наявність спотворень внаслідок перемодуляції чи перевищення максимального рівня); частотний діапазон (Гц); гучність (LUFS); стереофонічність (фазокорелометр, фазскоп, вектроскоп); узагальнена амплітудно-частотна характеристика обвідної спектру (зі спадом в сторону високих частот або рівна й т.п.); а також аналіз розгорнутого двовимірного зображення спектру всього або частини аудіо фрагменту щодо наявності й позиції звукових елементів (голосів, інструментів, шумів) та їх фоноформацій, особливостей загального музичного та частотного балансу фонограми.

Суб'єктивний узагальнений аналіз всієї фонокомпозиції спирається на рекомендації, розроблені міжнародною організацією радіо і телебачення ОІРТ (англ. OIRT-Organization International Radioand Television) для можливості успішного міжнародного обміну радіо- і телевізійними програмами (І.Алдошина). Оцінка здійснюється за такими параметрами: 1) просторове враження; 2) прозорість; 3) музичний баланс; 4) тембрально-частотний баланс; 5) стереофонічний ефект (стерео враження); 6) художня виразність (виконання); 7) звукорежисерська техніка (техніка прийому звуку); 8) інструментування (аранжування); 9) перешкоди; 10) динамічний діапазон.

На основі проведеного об'єктивного та суб'єктивного аналізу здійснюються висновки, щодо технологій, які застосовує звукорежисер в обраній фонокомпозиції. Технологічний аналіз визначає наступні технології, що були задіяні при звукозаписі та мікшуванні звукової композиції, а саме: музичний та тембральний баланс, розташування звукових об'єктів (голосів, інструментів) у просторі фонокомпозиції за панорамою, характер та час реверберації (якщо використовується чи є можливість виміряти, вид часової обробки (що

використана), визначення ймовірної використаної в процесі звукозапису та мікшування динамічної обробки звуку (виходячи з об'єктивних вимірів динамічного діапазону), чи відповідає динамічний діапазон наявним стандартам в звукозаписі, використання частотної обробки та тембральний частотний баланс композиції.

Естетичний аналіз містить висновки щодо стилю та жанру твору, драматургії, програмності (симфонії) або сценарію (якщо є), основних завдань, центральної ідеї, сюжету, завязки та розвязки, характеристик персонажів й т.п., відповідність аранжування фонокомпозиції й технологій мікшування музичному стилю, загальний музичний баланс.

Другий етап – вибіркового (одномоментний, частковий аналіз обраних фрагментів фонограми), дозволяє визначити об'єктивні та суб'єктивні характеристики фонокомпозиції дискретно, послідовно за ходом руху в певні моменти або проміжки часу. Даний етап починається з аналізу звукозапису та вибору часових точок (маркерів) щодо підтвердження або спростування зроблених раніш висновків (припущень) про творчо-технологічні дії звукорежисера, а також відповідність характеру звучання художній критиці, художньому опису аудіовізуального твору.

Наступний етап – здійснюється об'єктивний та суб'єктивний аналіз обраних фрагментів фонокомпозиції за допомогою яких робляться уточнюються висновки щодо творчо-технологічних дій звукорежисера (обробки, панорами, музичного та частотно-тембрального балансу) та їх естетичного значення. Естетичний аналіз обраного фрагменту оперує такими висновками, як відповідність технічних та технологічних вирішень звукорежисера стилю, жанру, драматургії обраного твору й т.п.

Третій етап аналізу - загальні висновки. Загальні висновки здійснюються щодо суб'єктивної та об'єктивної якості звуку фонограми, музичний баланс, відповідність жанру і стилю, аудіовізуальному образу, а також чи зміг звукорежисер підкреслити та донести до слухача ідею автора та виконавців твору, охарактеризувати естетичну та культурну цінність аудіовізуальної фонокомпозиції.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформулювати у здобувачів освіти здатність комплексно аналізувати музичні твори, створені засобами звукозапису, з урахуванням їх художньої структури, технологічних рішень та авторської концепції; розвинути навички критичного слухання, інтерпретації та опису фонокомпозицій у професійному контексті.

Завдання: Аналіз обраної фонокомпозиції (на вибір). Визначити: структуру твору (вступ, розвиток, кульмінація, завершення), типи звукових джерел (інструменти, голос, шуми, синтез), засоби обробки (реверберація, ділей, компресія, еквалізація), панорамування та просторове розміщення, стилістичні особливості (жанр, настрій, темп, характер). Оформити у вигляді аналітичного звіту.

Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.

Принцип формування аудіо бібліотек займає важливе місце у діяльності звукорежисера, адже кожен захід має звукове оформлення (шуми, фони, музична добірка тематичних пісень тощо). Формування архіву звукових ефектів для особистих, освітніх або дослідницьких цілей який має широкий спектр тем, більшість із яких можна розділити на записи певних видів і природної атмосфери, хоча також і різні записи природних явищ, музика різних народів світу тощо. Також, важливо знати стилі музики та орієнтуватися у творчому доробку різних музичних виконавців, щоб максимально швидко і точно формувати необхідний аудіо контент у процесі підготовки до концертного заходу.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: надати здобувачам освіти системне уявлення про принципи створення, організації та використання аудіо бібліотек у професійній діяльності, розвинути навички структурованого зберігання, каталогізації та творчого застосування звукових матеріалів у різних галузях — від музичного продакшну до викладацької діяльності

Завдання: Обрати 10 аудіофрагментів (семпли, ефекти, записи). Розподіліть їх за категоріями: тип звуку, призначення, джерело, якість, оформіть у вигляді таблиці.

Сформувати власну аудіо бібліотеку з 15–20 звуків: назви файлів, короткий опис, теги (жанр, емоція, сцена, джерело), формат і технічні параметри, оформити у вигляді каталогу.

Створити презентацію: «Моя аудіо бібліотека: звук як інструмент мислення» — з прикладами, тегами, сценаріями використання.

Структурувати перелік завдань для учнів ДМШ, який охоплює різні напрямки навчання.

МОДУЛЬ 8.

Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису.

Характеристика принципів звукозапису за допомогою мікрофонів у контексті акустичних просторових особливостей концертних залів, які є важливою складовою в позиціонуванні діяльності та творчих напрямів “пуризму”, “індивідуалізму”, “мінімалізму” та “реалізму” у звукорежисурі. Тема розглядає аналіз спектрального відгуку діапазону частот, стереофонічний ефект, музичний та тембральний баланс і просторове враження акустики концертних залів; принципи застосування багатомікрофонної техніки в інструментальній, оркестровій та рок-музиці; творчий потенціал напрямів “пуризм”, “індивідуалізм”, “мінімалізму” та “реалізм” у звукорежисурі. У вимірі сучасних тенденцій кінематографа та сучасної популярної музичної культури, ми чуємо і звикаємо до перебільшено барвистого і насиченого, часто “електронного” звуку. Оскільки слухач — кінцева ланка всієї індустрії звукозапису, варто визначити орієнтири у звукорежисурі, які направлені на смаки більшості.

Живий концертний звукозапис – це не просто запис гурту зі сцени, а й охоплення публіки, яка привносить «енергію» до неї. Неправильне формування останнього призводить до негативних результатів. Концертний звукозапис за допомогою мікрофонів передбачає структуровані прості і складні методи з використанням від кількох до великої кількості мікрофонів в залежності від обставин та поставлених цілей.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувані у здобувачів освіти уявлення про художні підходи до звукозапису, розкрити специфіку мікрофонної роботи в умовах живого виконання, а також розвинути практичні навички створення якісного концертного аудіозапису з урахуванням акустичних, технічних і творчих чинників.

Завдання: Аналіз концертного запису (на вибір), 2-3 записи. Визначити: Які мікрофони використані? Яка схема розміщення? Які художні рішення реалізовано (простір, баланс, атмосфера)? Чи є технічні недоліки? Оформіть у вигляді аналітичного звіту.

Порівняння мікрофонних методів: схема розміщення, просторова картина, переваги/недоліки, застосування в різних жанрах. Оформіть у вигляді таблиці.

Дослідницьке завдання: обрати один жанр (наприклад, електроніка, джаз, академічна музика), проаналізувати, як змінювалася стилістика звучання у концертних записах 1970-х, 2000-х і 2020-х років, визначте технічні та художні чинники змін. Оформити у вигляді тез для доповіді.

Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії

Зв'язок музики і технологій. За ХХ століття технологія звукозапису активно розвивалася, і її фахівці неодноразово розширювали межі можливого, експериментуючи із звуком, починаючи з використання декількох звукових доріжок, до синтезованої музики і, нарешті, сучасного мистецтва створення музики з семплів. Незвичайні інновації в історії розвитку музичної індустрії (стилістика, композиція, звукозапис): розвиток експериментальної електроакустичної музики, дослідження з реверберацією; виникнення і подальший розвиток семплінгу, автотюну, дисторшну, драм-машин, синтезаторів, ток-бокс тощо.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: «Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії» — сформувані у здобувачів освіти глибоке розуміння еволюції звукових технологій у контексті музичної індустрії, простежити взаємозв'язок між технічними інноваціями та художніми практиками, а також розвинути здатність критично аналізувати історичні етапи становлення саунд-індустрії.

Завдання: Обрати один із напрямів для дослідження: Еволюція звукозапису. Розвиток мікшерних технологій. Саунд-дизайн у відеоіграх. Штучний інтелект і звук. Інтеграція MIDI та аудіо у сценічному продакшні. Психоакустика і сприйняття звуку. Звук у перформансі та сучасному мистецтві. Звукова індустрія і культурна політика.

Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція.

Принципи роботи лейблів та видавництв в Україні. Коли музичний матеріал записано, виникають наступні питання: як доставити результат кінцевому споживачу. Цими завданнями на різних рівнях займаються лейбли, видавництва й дистриб'ютори. Тема розкриває наступні аспекти: визначення, різновиди та завдання лейблів; динаміка і перспективи музичного видавництва; специфіка переходу до цифрової дистрибуції; стан музичного стрімінгу в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

Мета: сформувані у здобувачів освіти цілісне уявлення про сучасну систему поширення музичного контенту, її правові, технічні та комерційні аспекти, а також розвинути навички орієнтації в музичному ринку як виконавця, автора або продюсера.

Завдання: Індивідуальне дослідження та аналітична презентація. Обрати один з напрямів: Історія музичного видавництва. Авторське право. Музичний лейбл. Платформи для промоції.

11. Орієнтовні питання до іспиту (заліку):

1. Визначте особливості роботи з динамічними мікрофонами для вокалу (сольний естрадний, ансамблевий, народний) у концертній діяльності.
2. Які пристрої обробки звуку ви знаєте? Класифікуйте пристрої обробки звуку за принципом обробка або ефект.
3. Наведіть приклади модельного ряду динамічних мікрофонів характерних для естрадного вокалу.
4. Охарактеризуйте такі поняття як FОН, deley system, front fill, mains.
5. Види концертних локацій та їх акустично-просторові особливості.
6. Визначте особливості роботи конденсаторних мікрофонів у концертній діяльності.
7. Визначте основні критерії роботи звукорежисера у контексті масштабних концертних комплексів.
8. Охарактеризуйте такі поняття у концертній звукорежисурі як «аух», «pre aух» та «post aух».
9. Охарактеризуйте основні принципи застосування лінійних масивів та граун стеку.
10. Методи застосування динамічних мікрофонів у концертній діяльності.
11. Загальна характеристика роботи з моніторними лініями та їх різновиди.
12. Охарактеризуйте такі поняття як «технічний райдер» та «input list» у концертній звукорежисурі.
13. Основні принципи формування технічного райдеру. Наведіть власний приклад.
14. Наведіть приклади модельного ряду інструментальних мікрофонів характерних для концертної діяльності.
15. Визначте особливості роботи з мікрофонами для музичних інструментів у концертній діяльності.
16. Охарактеризуйте властивості роботи мікшерного пульта. Різновиди

- мікшерних пультів.
17. Що таке концертний комплекс? Види концертних комплексів.
  18. Методи проведення саундчеку естрадного вокально інструментального колективу. Наведіть власний приклад.
  19. Що таке чутливість мікрофону? Які різновиди чутливості мікрофону бувають? На що впливає чутливість мікрофону?
  20. Особливості застосування цифрових мікшерних консолей у концертній звукорежисурі.
  21. Особливості застосування аналогових мікшерних консолей та цифрових мікшерних консолей у концертній звукорежисурі.
  22. Основні критерії акустичних властивостей концертних залів епохи модернізму та постмодернізму.
  23. Що таке технічний райдер. Основні принципи формування технічного райдеру.
  24. Охарактеризуйте такі поняття як малий, середній, великий концертний комплекс.
  25. Охарактеризуйте такі поняття як активні, пасивні акустичні системи та назвіть пріоритети застосування у концертній звукорежисурі. Наведіть власний приклад.
  26. Охарактеризуйте специфіку налаштування мікрофонних радіо систем.
  27. Охарактеризуйте послідовність підключення, налаштування середніх концертних комплексів. Наведіть власний приклад.
  28. Основні методи уникнення зворотнього зв'язку (фідбеку) на сцені.
  29. Види мікрофонів та їх принципи застосування у концертній звукорежисурі.
  30. Що таке еквайзер? Різновиди еквайзерів та методи застосування у концертній звукорежисурі.
  31. Охарактеризуйте такі поняття у концертній звукорежисурі як «компресор», «лімітер», «аух».
  32. Що таке Gait? Принципи застосування Gait у концертній звукорежисурі.
  33. Дайте визначення таких понять як Back line, кроссовер, feedback.
  34. Наведіть приклади мікшерних консолей характерних для роботи на середніх та великих концертних комплексах.
  35. Охарактеризуйте види концертних FX процесорів для естрадного та академічного вокалу.
  36. Види мікрофонів та їх принципи застосування у концертній звукорежисурі.
  37. Охарактеризуйте такі поняття як малий, середній, великий концертний комплекс.
  38. Основні принципи формування технічного райдеру.
  39. Що таке еквайзер? Різновиди еквайзерів та методи застосування у концертній звукорежисурі.
  40. Дайте визначення таких понять як tap deley, FON, front fill, feedback.
  41. Охарактеризуйте основні принципи роботи «лінійних масивів».
  42. Як охарактеризувати звукове вирішення певного аудіовізуального твору засобами творчого й технологічного аналізу?

43. Які жанри аудіовізуальних творів Ви знаєте?
44. Які семантичні та естетичні функції музики та мови, шумів Ви знаєте?
45. Охарактеризуйте основні творчі функції звукорежисера в театральній та концертній діяльності.
46. Мистецтво роботи звукорежисера з авторами, режисерами та виконавцями в театральній та концертній діяльності, зазначте основні позиції.
47. Як проводити практикум творчо-технологічного аналізу аудіовізуального твору мистецтва за заданими параметрами, охарактеризуйте основні позиції.
48. Охарактеризуйте процес вивчення й опрацювання методів та засобів художньої виразності в творчій діяльності звукорежисера за заданими параметрами.
49. Як проводити практикум суб'єктивно-об'єктивного аналізу твору мистецтва за заданими параметрами, охарактеризуйте основні позиції.
50. Охарактеризуйте основні етапи та принципи – художні принципи створення звукової експлікації та творчі вимоги до якості фонограм, художнє озвучення концерту, вистави чи дійства.
51. Охарактеризуйте загальні принципи музичного видавництва та дистрибуції.
52. Дайте оцінку творчим напрямам звукозапису та охарактеризуйте їх.
53. Окресліть історико-технологічні аспекти розвитку звукорежисури.
54. Охарактеризуйте методи мікрофонного звукозапису концертного заходу

6.2. Структура освітнього компоненту

ТЕМА	денна форма навчання					заочна форма навчання						
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі					
		Лекції	Семинари	Практичні	Індивід. заняття		Самос. робота	Лекції	Семинари	Практичні	Індивід. заняття	Самос. робота
МОДУЛЬ 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1												
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	11				8	3	11				4	7
Тема 4. Основи стереофонії.	11				8	3	11				4	7
Всього змістовий модуль 1	22				16	6	22				8	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2												
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	23				16	7	23				4	19
Всього змістовий модуль 2	23				16	7	23				4	19
Всього модуль 1	45				32	13	45				12	33

Диференційований залік												
МОДУЛЬ 2												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3												
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	22				12	10	22				4	18
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 3	22				24	21	45				8	37
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4												
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	30				24	6	30				6	24
Всього змістовий модуль 4	30				24	6	30				6	24
Всього модуль 2	75				48	27	75				14	61
Іспит												
МОДУЛЬ 3												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5												
Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	22				12	10	22				4	18
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 5	45				24	21	45				8	37
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6												
Тема 22-23. Мікшерний пульти, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	30				24	6	30				6	24
Всього змістовий модуль 6	30				24	6	30				6	24
Всього 3 модуль	75				48	27	75				14	61
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 4												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7												
Тема 24. Вхідні лінійки пультив: передпідсилювач, еквайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.	30				24	6	30				6	24
Всього змістовий модуль 7	30				24	6	30				6	24
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8												
Тема 25. Види і типи мікшерних пультив.	22				12	10	22				4	18
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультив.	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 8	45				24	21	45				8	37
Всього модуль 4	75				48	27	75				14	61
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 5												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9												

Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	30			24	6	30			5	25
Всього змістовий модуль 9	30			24	6	30			5	25
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10										
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	22			12	10	22			4	18
Тема 31. Формування звукового балансу.	23			12	11	23			5	18
Всього змістовий модуль 10	45			24	21	45			9	36
Всього модуль 5	75			48	27	75			14	61
Диференційований залік										
МОДУЛЬ 6										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11										
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	22			12	10	22			4	18
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	23			12	11	23			5	18
Всього змістовий модуль 11	45			24	21	45			9	36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12										
Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	30			24	6	30			5	25
Всього змістовий модуль 12	30			24	6	30			5	25
Всього модуль 6	75			48	27	75			14	61
Іспит										
МОДУЛЬ 7										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 13										
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	15			9	6	15			4	18
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	15			9	6	15			4	19
Всього змістовий модуль 13	30			18	12	30			8	37
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 14										
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	30			18	12	30			6	24
Всього змістовий модуль 14	30			18	12	30			6	24
Всього модуль 7	60			36	24	60			14	61
Диференційований залік										
МОДУЛЬ 8										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 15										
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	20			18	2	20			6	14
Всього змістовий модуль 15	20			18	2	20			6	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 16										
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	20			15	5	20			4	16
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	20			15	5	20			4	16
Всього змістовий модуль 16	40			30	10	40			8	32

Всього модуль 8	90			64	26	90			24	52
Іспит										
Всього	570			372	198	570			110	460
Дипломна робота	30			16	14	30			10	20

7. Організація аудиторної роботи

Організація аудиторної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	8	4
Тема 4. Основи стереофонії.	8	4
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	16	4
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	12	4
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	12	4
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	24	6
Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	12	4
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	12	4
Тема 22-23. Мікшерний пульт, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	24	6
Тема 24. Вхідні лінійки пульта: передпідсилювач, еквайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.	24	6
Тема 25. Види і типи мікшерних пульта.	12	4
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пульта.	12	4
Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	24	5
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	12	4
Тема 31. Формування звукового балансу.	12	5
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	12	4
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	12	5
Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	24	5
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	9	4
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	9	4
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	18	6
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	18	6
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	15	4
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	15	4
Всього	372	110
Дипломна робота	16	10

8. Організація самостійної роботи

Організація самостійної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	3	7
Тема 4. Основи стереофонії.	3	7
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	7	19
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	10	18
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	11	19
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	6	24
Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	10	18
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	11	19
Тема 22-23. Мікшерний пульт, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	6	24
Тема 24. Вхідні лінійки пульта: передпідсилювач, еквайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.	6	24
Тема 25. Види і типи мікшерних пульта.	10	18
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пульта.	11	19
Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	6	25
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	10	18
Тема 31. Формування звукового балансу.	11	18
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	10	18
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	11	18
Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	6	25
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	6	18
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	6	19
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	12	24
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	2	14
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	5	16
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	5	16
Всього	198	460
Дипломна робота	14	20

Вимоги оформлення матеріалів самостійної роботи

Структура дослідження:

1. Вступ: Чому ця тема важлива?
2. Історичний огляд.
3. Технологічний аспект
4. Приклад аналізу
5. Висновки

Оформлення:

- Презентація (10–15 слайдів)
- Аналітичний звіт (2–3 сторінки)
- Відео або подкаст-есе (3–5 хвилин)

Підготовка творчих завдань (есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення здобувачем освіти на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання. Структура есе: вступ, основна частина, висновок.

Вступ – обґрунтування вибору теми есе.

Основна частина – теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання. Ця частина передбачає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій.

Висновок – узагальнення й аргументовані висновки до теми тощо. Підсумовує це або ще раз вносити пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині.

Вимоги до написання:

1. обсяг — 1–2 сторінки тексту;
2. кожен абзац есе розкриває одну думку;
3. есе не має містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора;
4. есе відрізняється чіткою композиційною побудовою, має бути логічним за структурою.
5. текст має містити переконливе аргументування порушеної проблеми.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки. Структура дайджесту: бібліографічний огляд, який містить зведену характеристику видань і документів. Реферативний огляд орієнтація в інформації інформаційних потоках, в сукупності фактів і концепцій незалежно від того, з яких документів вони вилучені. Аналітичний огляд - оцінка стану проблеми, виявлення тенденції в її розвитку, мета – інтерпретована орієнтація в інформаційному потоці.

Вимоги до написання:

1. План - складання у певному порядку перелік розділів і питань, які мають бути відображені у дайджесті.
2. Виявлення творів друку і бібліографічний пошук.
3. Вивчення друкованих джерел.
4. Бібліографічне групування.
5. Підготовка тексту передмови та інших допоміжних елементів.
6. Додатки – ілюстративний матеріал.
7. Словник основних термінів (за необхідності).
8. Зовнішнє оформлення дайджесту.

Текст друкується через 1-1,5 інтервал. Кегль - 14. Береги: правий, нижній,

лівий, верхній - 20 мм.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Підпункти, як правило, заголовків не мають. Відстань між назвами розділів і текстом дорівнює 2-м інтервалам.

Сторінки нумерують арабськими цифрами, номер проставляється, як правило, у центрі нижньої частини сторінки без крапки. Титульний аркуш також включають у загальну нумерацію сторінок, номер сторінки на ньому не проставляється.

Вимоги до створення презентації

Єдиний стиль: Усі слайди мають бути оформлені в одному стилі.

Кольорова гама: Використовуйте не більше 2-3 кольорів та їх відтінків. Колір тексту має контрастувати з фоном.

Шрифти: Розмір символів має бути достатнім для читання. Використовуйте не більше двох різних шрифтів

Графіка: Не перевантажуйте слайд зображеннями. Вибирайте зображення в одному стилі.

Завершене оформлення: Титульний слайд повинен містити тему, автора, навчальний заклад тощо. Завершальний слайд має містити джерела інформації.

Дотримання правил: Текст повинен бути грамотним та без фактичних помилок. Інформація має бути достовірною.

Аналітичний звіт.

Аналітичний звіт включає чітку структуру, офіційний стиль, точність даних і посилань на джерела.

Основні елементи структури: резюме, вступ, основна частина з аналізом, висновки та рекомендації, а також список використаних джерел та додатки.

Вимоги до оформлення: Формат: А4.; Шрифт: Times New Roman.; Розмір шрифту: 14 пт.; Міжрядковий інтервал: 1,5.; Поля: верхнє, нижнє, праве, лівє – не менше 20 мм.

Вимоги до інтегрованого проєкту:

- Чітке визначення цілей та завдань: Необхідно ясно сформулювати, яку проблему вирішує проєкт, яких результатів має досягти та які конкретні завдання будуть виконані.
- Інтегративний підхід: Проєкт має передбачати поєднання різних елементів, дисциплін, процесів або зацікавлених сторін для досягнення спільної мети, що перевищує суму окремих частин.
- Залучення зацікавлених сторін (стейкхолдерів): Важливо визначити та залучити всі ключові сторони (громадськість, експертів, партнерів, кінцевих користувачів) на різних етапах проєкту, від ідеї до реалізації, для забезпечення їхньої підтримки та врахування їхніх потреб.
- Ретельне планування ресурсів: Потрібно детально спланувати необхідні ресурси: людські (команда, експерти), фінансові (бюджет, кошторис), матеріальні та часові.
- Визначення критеріїв успіху та метрик

Вимоги до написання конспекту заняття.

- Структурування (тема, мета, план),
- логічне викладення матеріалу з виділенням ключових моментів, дотримання правил оформлення (Формат: А4.; Шрифт: Times New Roman.; Розмір шрифту: 14 пт.; Міжрядковий інтервал: 1,5.; Поля: верхнє, нижнє, праве, ліве – не менше 20 мм., Нумерація сторінок починається з другої сторінки) та використання умовних позначень для зручності.
- Важливо, щоб конспект демонстрував методи, форми, прийоми роботи, а також індивідуальний підхід до учнів, включаючи самостійну роботу та критерії оцінювання.

Вимоги до оформлення матеріалів навчальної гри або вікторини.

Автор: ПШБ. Цільова аудиторія: вік, рівень підготовки Навчальна мета: які знання/навички формуються

Оформлення включає:

- Коротке пояснення мети гри та/або вікторини.
- Формат: (індивідуально / в командах / онлайн), підсумок гри/вікторини – таблиця результатів.
- Пояснення до кожної відповіді (за бажанням), час на виконання.
- Єдина стилістика (шрифт, кольори, іконки).
- Нумерація питань.
- Піктограми або зображення для підсилення змісту.
- Аудіо/відео фрагменти — за потреби
- Типи завдань: вибір правильної відповіді (1 з 4), встановлення відповідностей послідовність подій / технологій, впізнавання за аудіо / зображенням, креативне завдання (опис, асоціація, реконструкція), кількість завдань: 10–15 (оптимально для 15–20 хвилин гри).

Вимоги оформлення начального посібнику для учнів школи мистецтв

- Анотація: короткий опис змісту, цільової аудиторії, мети посібника.
- Цільова аудиторія: вказати рівень
- Дотримання принципів наочності, доступності, системності
- Використання активних форм навчання: ігри, проекти, кейси
- Можливість самостійної перевірки знань: тести, чек-листи, контрольні запитання
- Мотиваційні елементи: цікаві факти, цитати, творчі завдання
- Врахування компетентнісного підходу
- Шрифт: Times New Roman розмір 14 пт; міжрядковий інтервал: 1,5 поля: стандартні (2см), нумерація сторінок: обов'язкова, ілюстрації та таблиці: підписані, пронумеровані, з посиланням у тексті

Вимоги оформлення чек-листа.

- Чітка мета: чек-лист має відповідати конкретному завданню.
- Логічна структура: пункти мають бути згруповані за етапами, категоріями або напрямками (технічні, художні, організаційні).
- Однозначність формулювань: кожен пункт має бути зрозумілим, конкретним і перевіримим.

- Повнота охоплення: перелік має включати всі ключові аспекти теми, без надмірної деталізації.

9. Методичні рекомендації.

Здобувач вищої освіти підбирає собі музичний матеріал (фонограму) і робить її докладний аналіз з точки зору звукорежисера, тобто оцінює якість фонограми, проводить її амплітудно–частотний аналіз, спектральний аналіз, гоніометричний і кореляційний аналізи, аналіз балансу між окремими інструментами (вокалом) тощо. Вищезгаданий аналіз музичного матеріалу повинен проводитися за допомогою приладів (програмного забезпечення для ПК), передбачених навчальною програмою, а також використовуючи індивідуальні слухові якості здобувача освіти і його особисте сприйняття того або іншого звукового матеріалу.

Здобувач вищої освіти повинен передбачити можливість докладного аналізу за допомогою альтернативних засобів (програмного забезпечення для ПК), передбачених для цієї цілі.

10. Індивідуальна робота

Звукорежисура є однією з ключових дисциплін у циклі професійної підготовки здобувачів, на якому відбувається формування технічних звукозаписувальних, звуко-накопичувальних навичок, культури мислення і мотивації до професійної діяльності майбутнього звукорежисера в умовах студії звукозапису, концертного майданчику, сцени та ін.

Індивідуальна робота є видом індивідуальної діяльності викладача і здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу освітнього компоненту. Це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти (творчий проект), яка містить елементи дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Творча робота у межах навчальної програми курсу виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час індивідуальних та самостійних занять і охоплює кілька тем у межах одного модуля.

На індивідуальних заняттях здобувачі освіти отримують знання про звукорежисерські традиції та накопичують досвід знаних майстрів звукорежисури. Втілюють узагальнений звукорежисерський досвід у своїй професійній діяльності. Користуються звуковим обладнанням. Здійснюють обслуговування обладнання. Накопичують навички процесу звукозапису в умовах навчальної студії. роботи зі звуковим обладнанням. дрібного ремонту звукозаписувальної периферії.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

1. Акустичні властивості концертно-театральних залів.
2. Студії звукозапису: історичний та технологічний аспект.
3. Поєднання традиційних та сучасних високотехнологічних підходів в роботі звукорежисера.
4. Озвучування вокалу в процесі роботи звукорежисера.

5. Принцип відтворення і запису звуку.
6. Види та методи звукозапису.
7. Електронні музичні інструменти як історичний контекст розвитку звукозапису.
8. Обробки звуку в роботі звукорежисера.
9. Напрями, жанри та стилі сучасної музики у творчості звукорежисера.
10. Вплив музичних напрямів другої половини ХХ ст. на розвиток звукозапису.
11. Звук – центр нового музичного світу. Історія відкриття його можливостей у професії звукорежисера.
12. Індустрія звукозапису: історичний контекст.
13. Звук – центр нового музичного світу. Історія відкриття його можливостей у професії звукорежисера.
14. Індустрія звукозапису: історичний контекст.
15. Озвучування електрогітари на концерті
16. Озвучування блюзової групи на концерті
17. Процес організації гастролей.
18. Складання турових райдерів.
19. Озвучування симфонічного оркестру на сцені.
20. Озвучування духового оркестру та хору.
21. Концертне озвучування ударної установки
22. Озвучування рок-музики в звукорежисурі.
23. Сценічне озвучування роялю в звукорежисурі.
24. Озвучування електронних музичних інструментів.
25. Саунд-дизайн у відеоіграх: нова форма музичного мистецтва.
26. Вплив формату аудіо (WAV, MP3, FLAC) на якість сприйняття музики.
27. Аналіз навчальних програм провідних світових вишів зі звукорежисури.
28. Просторове звучання: вплив панорамування на слухача.
29. Тренди в українській звукорежисурі ХХІ століття.

Робота має бути актуальною, спрямованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, розкривати самостійне дослідження, містити елементи наукової новизни та відображати практичне значення одержаних результатів та впровадження в сферу практичної діяльності.

Здобувача освітнім надається право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

12. Методи навчання

- вербальний метод (пояснення);
- емпіричний метод (показ);
- репродуктивний (відтворення здобувачами педагогічних і методичних прийомів, проілюстрованих викладачем);
- репродуктивно-варіативний (поєднання здобувачем запропонованих

- викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської та педагогічної діяльності);
- креативний, творчий (створення здобувачами оригінальних варіантів інтерпретації вправ і творів; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичками педагогічної імпровізації);
  - проблемно-пошуковий (самостійний пошук здобувачем засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);
  - інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення виконавських і педагогічних завдань).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення освітнього компоненту передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти;

програмне забезпечення для зведення та міксування звуку:

Cubase FL studio

застосування елементів звукового обладнання таких як:

мікрофони, мікшерні пульти, акустичні системи, прилади обробки звуку, ефект-процесори.

Програмне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
- Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти
- Навчальний план
- Освітня професійна програма
- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Наочність

14. Рекомендована література

14.1. Основна

1. Бут О. Діалог класичного і модерного напрямів у звукорежисурі (До питання визначення професії). Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірник наукових праць. Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К.

- Карпенка-Карого; редкол.: О. І. Безгін (голова) та ін. – Київ, 2018. Вип. 22. С. 112–119.
2. Бут О. В. Звук як компонент образної структури фільму [Текст] : дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.04 / Бут Оксана Василівна; Київський національний ун-т театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого. – К., 2007. – 196 с. (читати с. 56–99).
  3. Бут О. В. Творча аранжировка звукового поля в просорових системах. Мистецтвознавчі записки. 2015. Вип. 28. С. 195–204.
  4. Денисюк Ж. З. Масова культура як чинник трансформування національно-культурної ідентичності в умовах глобалізації : дис. ... канд. культурології. – Київ, 2010. 214 с.
  5. Денисюк Ж. З. Постфольклор інтернет-комунікації в аксіологічному вимірі : монографія. – Київ : НАКККіМ, 2017. 384 с.
  6. Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив (2020). Soundbuzz. URL: <https://www.soundbuzz.com.ua/uk/musicmarketua-ua>
  7. Дяченко В. В. Визначення творчої діяльності звукорежисера // Матеріали 8 Міжнародної наукової творчої конференції. Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології. – Київ, 2015 р., с. 135–137.
  8. Дяченко В. В. Виникнення і розвиток мистецьких технологій в звукорежисурі // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : Зб. наук. праць: Наук. зап. Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. Т. 1. – Рівне: РДГУ, 2012. С. 190–195.
  9. Дяченко В. В. Інтерпретація у творчості звукорежисера та її ознаки в музичному звукозаписі // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Мистецтвознавство: № 2] : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. – Харків: ХДАДМ, 2017. С. 132–135.
  10. Дяченко В. В. Мистецькі та естетичні категорії в звукорежисурі // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. – Вип. 9. – Київ: Міленіум, 2010. С. 181–187.
  11. Дяченко В. В. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ – початку ХХІ століття: теорія, історія, практика. – Київ: НАКККіМ України, 2018. 361 с.
  12. Дяченко В. В. Теорія фонокомпозиції як мистецька технологія // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Мистецтвознавство: № 2] : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. – Харків: ХДАДМ, 2012. С. 132–135.
  13. Дяченко В. В. Формування уявлень про музичний звук (історичний екскурс) // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. – Вип. 9. – Київ: Міленіум, 2006. С. 74–81.
  14. Желізняк С. В. Звукозоровий образ в сучасній аудіовізуальній культурі як явище та предмет наукових праць. Генеза ідей і динаміка розвитку екранних мистецтв : колект. монографія. – Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2019. Т. 8. С. 60–82.

15. Железняк С. М. Місце звуку в сучасній аудіовізуальній культурі. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали Міжнародної наук. конференції (18–19 листопада 2021 р.) / під ред. проф. В. М. Шейка та ін. – Харків : ХДАК, 2021. С. 16–17.
16. Железняк С. В. Особливості використання звуку в сучасному телебаченні і мультимедіа. Художня культура. Актуальні проблеми. 2019. Вип. 15, частина 2. С. 22–27.
17. Железняк С. Теоретичні підходи до вивчення сучасної аудіовізуальної культури. Наукова весна 2021. Культура і мистецтво в сучасному світі : I Всеукраїнський форум молодих вчених : зб. матеріалів форуму (Київ, 28 травня 2021 р.) / МОН України; Рада молодих учених при МОН України; Рада молодих вчених КНУКіМ; Рада молодих вчених ХНУМ ім. І. П. Котляревського. – Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. С. 46–47.
18. Звукотехнічна апаратура: термінологічний словник, видання перше / розроб. та укладач В. В. Дьяченко. – Київ : SWIFT&STRIGUNOW, 2020. 24 с.
19. Завалко К. В. Музична педагогіка: інноваційно-психологічний аспект / К. В. Завалко : навч.-метод. посіб. – Київ : ЦУЛ, 2020. – 181 с.
20. Лазарев С. Категоризація електронної музики : аналіз сучасних підходів та перспективи дослідження. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА : МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ (напрямок культурологія). 2024. № 49. С. 139–145. URL: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.848>
21. Маковій Т. О. Творча та педагогічна діяльність вітчизняних звукорежисерів (на прикладі творчості заслуженого працівника культури України – звукорежисера Леоніда Мороза) : дип. робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. – Київ : НАКККіМ, 2013. 129 с.
22. Максимюк С. З історії українського звукозапису та дискографії. – Львів; Вашингтон : Видавництво Українського Католицького Університету, 2003. 288 с.
23. Мащенко І. Г. Всесвітній відеоаудіолітопис : дати, події, факти, цифри, деталі, коментарі, персоналії : енциклопедія електронних масмедіа (у 2 т. Т. 1). – Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 384 с.
24. Мащенко І. Г. Термінологічний словник основних понять і виразів : телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо : енциклопедія електронних масмедіа (у 2 т. Т. 2). – Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 511 с.
25. Ньюелл Ф. Мастеринг: погляд зсередини / пер. з англ. О. Кравченко, О. Науменко, А. Субботіна. – Київ : Комора, 2015. 200 с.
26. Ньюзум Ерік. Гучніше! Як створювати круті подкасти. – Вид-во Vivat, 2022, 336 с.
27. Овсянніков В. Г. Критерії концертного звуку в сучасній популярній музиці // Сучасний культурний простір у мистецтвознавчому дискурсі : зб. матеріалів

- Міжнародної дистанційної наук.-практ. конференції. – Київ : НАКККіМ, 2019. С. 193–195.
28. Овсянніков В. Г. Принципи мікрофонного звукозапису у контексті творчих напрямів звукорежисури. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2021. Вип. 39. С. 124–129.
DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.39.2021.238705>
29. Овсянніков В. Г. Музика гурту The Beatles у контексті творчо-технологічних і стильових аспектів. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 344–349.
DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2024.322906>
30. Овсянніков В. Г. Майстерність як найвищий рівень діяльності педагога // Професійна мистецька освіта. Методичні аспекти: матеріали наук.-практ. конф., 09 лютого 2023 / КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». — Київ: 2023. — 16-19 с. URL: <https://chubynsky.best/ua/biblioteka/konferentsiyi.html>
31. Основи звукорежисури : навчальний посібник Ч.І. / ред. Н.Д. Белявіна. – Київ : НАКККіМ, 2011. 84 с.
32. Рязанцев Л. Звукорежисура: навчальний посібник. – Київ : ДАКККіМ, 2009. 144 с.
33. Л. Рязанцев. Навчальний посібник «Звукорежисура». – (Наукова бібліотека КНУКіМ «12+ книг 2015 року»).
34. Степурко В.І. Основи музичної композиції : Навчальний посібник. – Київ : НАКККіМ, 2011. 152 с.
35. Соломаха С. О. Розвиток педагогічної майстерності викладачів музичного мистецтва та світової художньої культури : посібник / Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 158 с.
36. Схемотехніка високоякісного звуковідтворення / М. Є. Сухов, С. Д. Бать, В. В. Колосов, О. Г. Чупаков. – Київ: Техніка, 1992. – 127 с.
37. Трач Ю.В. Цифрові технології у культурі сучасного суспільства : дис. ... д-ра культурології: 26.00.01. – Київ: нац. ун-т культури і мистецтва, 2021. 542 с.
38. Ужинський М. Ю. Сценофонія як культурно-мистецький феномен: дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. – Київ, 2021. 225 с.
39. Хренов Д. Роль звукорежисури в становленні та розвитку українського кіно та телемистецтва. Вісник КНУКіМ, Серія «Мистецтвознавство», 2018.
40. Цифрова обробка аудіо- та відеоінформації у мультимедійних системах. П. Ф. Олексенко та ін. – Київ : Наукова думка, 2014. 151 с.
41. Черевко К. П. Електронна музика як феномен культурно-цивілізаційних процесів ХХ – початку ХХІ століття (до питання методології аналізу) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03. – Львів, 2012. 20 с.
42. Шип В. С. Музична форма від звуку до стилю : навчальний посібник. – Київ : Заповіт, 1998.

- 43.Шустов С. Л. Електронна музика в системі студійних жанрів: автореф дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 “Музичне мистецтво” / С. Л. Шустов. – Одеса, 2012. 16 с.
- 44.BBC sound effects. BBC Rewind - Sound Effects. URL: <https://sound-effects.bbcrewind.co.uk/search>
- 45.Hoeg W., Christensen L., Walker R. Subjective assessment of audio quality – the means and methods within the EBU. EBU : web-site. URL: https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_274-hoeg.pdf
- 46.Leinsdorf E. The Composer’s Advocate : A Radical Orthodoxy for Musicians. The Composer’s Advocate. New Haven : Yale University Press, 1982. 224 p.
- 47.Learn music production online for free | soundgym. SoundGym. URL: <https://www.soundgym.co/site/school?ut=school&ut=school>
- 48.White P. Basic live sound (the basic series). Sanctuary Publishing, Ltd., 2000. 208 p.
- 49.White P. The SOS guide to live sound. Routledge, 2014. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203758120> (
- 50.Owsinski B. The mixing engineer's handbook - 5th edition. Owsinski Media Group, Bobby, 2022. URL: [https://soma.sbccc.edu/users/davega/FILMPRO_181_AUDIO_I/FILMPRO_181_04_Reference_Notes/FILMPRO_181_Mixing_MUSIC/\(eBook\)_The%20Mixing%20Engineers%20Handbook.pdf](https://soma.sbccc.edu/users/davega/FILMPRO_181_AUDIO_I/FILMPRO_181_04_Reference_Notes/FILMPRO_181_Mixing_MUSIC/(eBook)_The%20Mixing%20Engineers%20Handbook.pdf)
- 51.Hoeg W., Christensen L., Walker R. Subjective assessment of audio quality – the means and methods within the EBU. EBU : web-site. URL: https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_274-hoeg.pdf
- 52.Janusz Urbański. Discogs : web-site. URL: <http://www.discogs.com/artist/792181-Janusz-Urbański>
- 53.Kurt Munkacsi. Discogs : web-site. URL: <http://www.discogs.com/artist/224855-Kurt-Munkacsi>
- 54.Leinsdorf E. The Composer’s Advocate : A Radical Orthodoxy for Musicians. The Composer’s Advocate. New Haven : Yale University Press, 1982. 224 p.
- 55.Maycock R. Glass : A Biography of Philip Glass. London : Sanctuary Publishing, 2003. 191 p.
- 56.Petersen G. Neumann Celebrates 75 Years. Mix Professional Audio & Music Production : web-site. URL: <http://www.mixonline.com/news/news-articles/neumanncelebrates-75-years/425318>.
- 57.Quantrill P. Karajan – A God among Conductors. Gramophone : web-site. URL: <http://www.gramophone.co.uk/feature/karajan-a-god-among-conductors-gramophonejanuary-2008-by-peter-quantrill>.
- 58.<https://www.soundonsound.com>
- 59.<https://www.mixonline.com/technology>

Допоміжна

1. Белявіна Н. Д. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін : підручник / Н. Д. Белявіна. - К. : НАКККиМ, 2015. – 250 с.
2. Брайченко Т. Ф. Музична інтерпретація : хрестоматія. Київ : НАКККиМ,

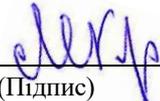
2011. 92 с.

3. Брунь С. Найуспішніші звукорежисери – колишні музиканти. Gazeta.ua : вебсайт. URL: http://gazeta.ua/articles/money-newspaper/_najuspishnishizvukorezhiserimdash-kolishni-muzikanti/118728 (дата звернення: 21.06.24).
4. Грищенко В. І. Композиція та комп'ютерне аранжування. Київ : НАКККиМ, 2016. 500 с
5. Десятник Г.О. Бадіон С.В. Професія: звукорежисер кіно і телебачення., тексти лекцій. – Київ, Інститут журналістики КНУ, 2019. – 69 с.
6. Жукова Н. А. Інтерпретація як компонент музичної творчості : естетичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук : 09.00.08. Київ, 2003. 14 с
7. Зінська Т. В. Музично-виконавське мистецтво в соціо-культурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... канд. мистецтвознавства
8. : 26.00.01 / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2011. 18 с.
9. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2009. 356 с.
10. Климченко І. Дискографія української автентичної етномузики : проблеми першопрохідця. Вісник львів. ун-ту. Серія філол. 2010. № 43. С. 272–293.
11. Колесник О. С. Феномен інтерпретації в художній культурі : монографія. Київ: НАКККиМ, 2014. 264 с.
12. Куш Є. В. Електромозичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури ХХ – початку ХХІ століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01 / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2013. 200 с.
13. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. Київ, 2015. Вип. 35. С. 177–187
14. Овсянніков В. Г. Спеціальний клас. Звукорежисера: методичні рекомендації організації самостійної роботи студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Київ : КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». 2025. 39 с. URL: <https://chubynsky.best/ua/biblioteka/metodichni-roboti-ta-programi.html>
15. Овсянніков В. Г. Майстерність як найвищий рівень діяльності педагога // Професійна мистецька освіта. Методичні аспекти: матеріали наук.-практ. конф., 09 лютого 2023 / КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». — Київ: 2023. — 16-19 с. URL: <https://chubynsky.best/ua/biblioteka/konferentsiyi.html>
16. Соломаха С. О. Розвиток педагогічної майстерності викладачів музичного

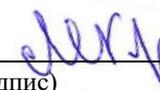
мистецтва та світової художньої культури : посібник / Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 158 с.

**Результати перегляду
робочої програми освітнього компоненту**

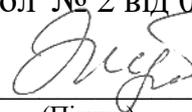
Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.
зі змінами (оновлена загальна кількість годин освітнього компоненту, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань). протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

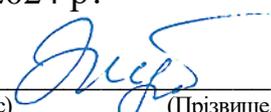
Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.
зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу). протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.
зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.) Протокол № 2 від 01-вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р.
зі змінами оновлено системи оцінювання, відповідно положенню про порядок оцінювання досягнень здобувачів освіти та визначення академічної різниці й перезарахування освітніх компонентів, затвердженого протоколом вченої ради від 30 серпня 2024 р., зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри протокол № 11 від 24 червня 2024 рік.
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедрою Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р.
Відповідно наказу МОН № 842 від 13.06.2024 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», спеціальностям переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021), рішення Національного агентства з розгляду акредитації ОП «Музичне мистецтво естради» та ОП «Звукорежисура», Наказ КЗВО КОР «Академія мистецтв ім. П. Чубинського» № 91 від 30.06.2025р. Про продовження реалізації акредитаційних освітніх програм відповідно до змін у Переліку галузей знань та спеціальностей. Зі змінами в навчальному плані та рішення кафедри про зміни до освітніх програм Музичне мистецтво естради та Звукорежисура за результатами обговорення за участю здобувачів освіти, громадськості, Ради роботодавців протокол № 12 від 24 червня 2025 рік.

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою

(Підпис)

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

(Прізвище, ініціали)